

Ilinniartitsisoq

IMAK - Grønlands lærerforening

NOVEMBER '09

**VALG TIL MEDLEM AF REPRÆSENTANTSKABET
FOR PENSIONEREDE MEDLEMMER AF IMAK**

IMAKs repræsentantskab besluttede på det ordinære repræsentantskabsmøde i april 2009, at pensionisterne fremover skal have deres eget medlem i repræsentantskabet.

Denne beslutning blev bl.a. truffet for, at IMAK kan være med til at sikre rimelige vilkår for pensionisterne, f.eks. ved at inddrage pensionisterne i forbindelse med høringer osv. og for at pensionisterne, med deres erfaring og viden, kan bidrage til fortsat udvikling.

Opstillingsberettigede er alle, der er gået på pension, og som er medlem af IMAK.

Opstillingsfristen er fastsat til 1. december.

Alle, der ønsker at stille op til dette valg, bedes derfor meddele dette til IMAKs sekretariat inden fristens udløb. Meddelelsen skal være skriftlig og underskrevet af den, der ønsker at stille op. Meddelelsen kan fremsendes enten pr. post til IMAK, Box 867, 3900 Nuuk, pr. fax til 32 50 61 eller som scannet dokument pr. mail til imak@imak.gl.

Efter fristens udløb vil IMAKs sekretariat udsende stemmesedler til alle stemmeberettigede pensionister.

Såfremt der kun er én opstillet kandidat ved fristens udløb, vil vedkommende være valgt ved fredsvalg.

**IMAK-IMI ILAASORTANUT SORAARNINNGORSIMASU-
NUT SINNIISOQARFIMMUT ILAASORTASSAMIK
QINERSINEQ**

IMAK-ip sinniisoqarfiani 2009-mi aprillimi ileqquusumik ataatsimeersuar-toqarnerani soraarninngorsimasut siunissami sinniisoqarfimmi sinniisuuti-taqalernissaat aalajangerneqarpoq.

Soraarninngorsimasut atugassarisaasa naammaginuunissaasa qulak-keerneqarnissaat IMAK-ip ilaatigut peqataaffigissammagu taamatut aalajangiisoqarpoq, assersuutigalugu tusarniaanerni il.il. soraarninngorsi-masullu misilittagaat ilisimasaallu ineriartortuarnissamut iluaqutaanissaat pissutigalugit.

Qinigassanngortissinnaatitaasut tassaapput soraarninngorsimasut IMAK-imullu ilaasortaasut.

Qinigassanngortinnissamut piffissaritaasoq kingulleq tassaavoq decem-bari aallaqqaataat.

Taamaattumik tassunga qinigassanngorterusuttut tamarmik piffissarititaas-up qaangiutinnginnerani IMAK-ip allatseqarfianut nalunaaqquneqarput. Nalunaarut allaganngorlugu tunniunneqassaaq qinigassanngorterusut-tumillu atsiorneqarsimassalluni. Nalunaarutigineqartoq allakkatigut uunga nassiunneqarsinnaavoq: IMAK, Box 867, 3900 Nuuk, imaluunniit uunga faxerutigalugu: 32 50 61, aamma scanersinnarlugu e-mailikkut uunga nas-siunneqarsinnaavoq: imak@imak.gl.

Qinigassanngortinnissamut piffissarititaasup qaangiunnerani taasiffissat IMAK-ip allatseqarfianit soraarninngorsimasunut taasisinnaatitaasunut tamanut nassiussuunneqassapput.

Qinigassanngortinnissamut piffissarititaasup qaangiunnerani qinigas-sanngortittoq ataasiinnaappat pineqartoq unammillerneqarani qinigaas-saaq.

Ilinniartitsisoq

Udgivet af IMAK

Ansvarshavende redaktør:
Sivso Dorph

Redaktion:
Justus Kaspersen – Ilulissat
namibia@greenet.gl
Tlf. 542263

Jan Ellesgaard – Aasiaat
jan@ellesgaard.dk
Tlf. 891253

Oversættelse:
Søren Kristiansen

Layout og foto:
Jan Ellesgaard

Oplag:
1.300 stk.

Tryk:
TOPTRYK, Gråsten

Næste nummer:
Deadline 1. januar.

IMAK

Sdr. Herrnhutvej 23
Postboks 867
3900 Nuuk
Tlf. 32 25 50
Fax 32 50 61
Email: imak@imak.gl

Siulittarsoq/Formand

Sivso Dorph
Sdr. Herrnhutvej 23
Postboks 867
3900 Nuuk
Arb. 32 25 50
Mobil 54 33 39
Pri. tlf. 31 10 29
Email: sdo@imak.gl

Inuuneq naallugu ilinniarneq

All. Sivso Dorph, IMAK

Nunatta meerai ilinniartissallugit sulisitaavugut, taamaallutik inersimasunngorunik nammineersinnaalerseqqullugit.

Ilinniartitsisup inuunermi ilarujussua ilinniartitsilluni atuarfimiiffigisarpaa. Assersuutigalugu ilinniartitsisoq 25-nik ukioqarluni ilinniartitsisunngorsimasooq 65-inillu ukioqarluni soraarninngortoq ukiut 40-t atuarfik sullissimassavaa.

Atuarfiup pitsaassusaata aaliangertarpaa, atuartuutitta atuarfimiit anigaangamik sunik piginnaasaqarnerat.

Meeqqat atuarfianni atuartut pissusilersuutaasa inuiaqatigiinni pissutsit tarrarsortarpai. Angerlarsimaffik ajornartorsiorfiusimappat tamakku atuarfimi pissusilersornermut nassarneqartarput. Taamaattumik sumiginnaasernerit kinguaassiuutigullu atornerluisarnerit atuartut atuarfimi pissusilersuutaannut annertuumik sunniuteqartarput. Atuarfimi nalinginnaasumik ilinniartitsisutut sulinerup saniatigut tamakku sillimaffissaapput, atuartut taakku malugeqqullutik pissusilersornermikkut atuarfimi initoorujussuanngorsinnaammata, ilinniartitsisutut maluginiagassavut, suleqatigiiffissavut, minnerunngitsumillu pisariaqarpoq ilinniartitsisunut taakkuninnga pitsaasumik sullissinissatsinnut sakkussalernerqarsimanissarput, isumagisassat pitsaasumik suliarineqassappata. Maluginiagassat suliasallu allat tassaapputtaaq ADHDertut, naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut ilaalu ilanngullugit. Ilinniartitsisunngorniarnitsinni amerlanerpaartavut pineqartunut sakkussalernerqarnikuunnginnatta, imaluunniit meeqqat aaliangersimasumik ajornartorsiutillit pissusilersuutimikkut takutittagaat arlalitsigut ilinniarnikuuneq ajoratsigut, pisariaqarpoq taakkuninnga tunngasunik ilinniartitsisunut ilinniartitseqqittarnissat.

Inuiaqatigiit sukkasoorujussuarmik ineriartorput. Meeraagallaratta silarsuaq nunatsinni allarluinnaavoq. Nunaqarfippassuaqarpoq. Illut amerlanersaat aamaruutissanik kiassagaapput. Fjersyneqanngilaq. Ikittuinnaat oqarasuaateqarput. Atuakkallu ilinniutissat killeqaqalutik.

Ullumikkut silarsuarmi allarluinnarmi inuuvugut. Tamarmik fjersyneqarput. Amerlanersaat mobiltelefoneqarput. Internettikkut attaveqatigiittarpugut. Illorpassuit immermit nukiliutiniit kiassarneqarput. Ilinniutissatsinnik qinigasagarnerogaagut. Qularutissaanngilaq ineriartornerup ikiutissarpassuit allat aamma pilersikkumaarai, ullumikkut takorloorsinnaanngisavut.

Taamaattumik atuarfik ingerlaavartariaqarpoq. Atuarfik tassaavoq suliffeqarfik siunissamut sullissisoq. Tamatumalu pisariaqartippaa ilinniartitsisut pikkorissartuarnissaat ilinniaqqittuarnissaallu, inuiaqatigiit ineriartortitsinissamut piumasaqaataannut naammassinnikkumallutik.

Ilinniartitsisutut suliassatta pingaarnersaraat ilinniartitsinissaq. Ukiut kingulliit pikkorissaanerit annertuut ingerlanneqarsimapput, 2003-mi atuarfimmik nutarterinermut attuumassuteqartut. Pikkorissarnerpassuit qanoq atuaritsinissamut pikkorissaanerusimapput. Atuartitsivinnulli aalaingersimasunut pikkorissaanerit amerlanerusut amigaaatigaavut. Taamaattumik kukkunerujussaassaaq Aningaasanut inatsisissaq aqutigalugu pikkorissaanernik ikilisaaneq aallartinneqassappat. Atuartitsivinnut aaliangersimasunut pikkorissaanerit atuarfiup pitsaassusaanut kivitseqataassapput, ilinniaqqinnerillu aamma liniefagitut ilinniakkanik ilaqartariaqarlutik, atuartitsivippassuarni liniefagillit amigaaatigigatsigit.

Pikkorissaqqinnissamut ilinniaqqinnissamullu neqeroorutit arlalinnut saaffiginnittuusariaqarput inuiaqatigiit ineriartornissamut pitsaassutsimullu piumasaqaataat naammasisinnaajumallugit.

Læring hele livet

Af Sivso Dorph, IMAK

Vi er sat til at undervise vort lands børn, således at de bliver i stand til at klare sig selv, når de engang bliver voksne.

En lærer underviser i skolen gennem et langt liv. Eksempelvis vil en lærer, der blev færdiguddannet som 25-årig og bliver pensionist som 65-årig have arbejdet for folkeskolen i 40 år.

Det er folkeskolens kvalitet, der bestemmer, hvilke kompetencer, vores elever kommer ud med, når de forlader folkeskolen.

Folkeskolens elever er en spejling af samfundets sammensætning. Har hjemmet problemer overføres disse også til skolens hverdag. Omsorgssvigt og seksuel misbrug af børn har derfor stor indflydelse på elevernes væremåde, når de er i skolen. Udover de normale udfordringer, man må regne med som lærer, kan disse elever komme til at fylde meget i en skoles situation, som lærerne skal være opmærksomme på, have samarbejdsforhold om, der kan sættes ind og ikke mindst skal lærerne have, de nødvendige redskaber, til at kunne tackle situationer, som opstår som følge af nævnte problemstillinger. Andre typer af udfordringer i folkeskolen er elever med ADHD, elever, der er ordblinde m.m. Da langt de fleste af os i læreruddannelsen ikke har fået de nødvendige redskaber til at kunne tackle nævnte udfordringer eller at kunne aflæse adfærdsmønstre for børn med specifikke problemer, er det nødvendigt, der også gives efteruddannelser på nævnte type af problemer.

Samfundet udvikler sig voldsomt hurtigt. Da vi var børn var verden en hel anden i Grønland. Der var mange bygder. Næsten samtlige huse var kul opvarmede. Der var ingen fjernsyn. Kun ganske få havde telefoner. Undervisningsmaterialet var meget begrænset.

I dag lever vi i en helt anden verden. Alle har fjernsyn. De fleste har mobiltelefoner. Vi kommunikerer gennem internettet. Mange huse opvarmes fra vandkraftværker. Vi har langt flere valgmuligheder i undervisningsmaterialer. Udviklingen vil sikkert bringe en masse hjælpemidler med sig i fremtiden. Forhold, som vi sikkert ikke kan forestille os i dag.

Derfor skal folkeskolen hele tiden være i bevægelse. Folkeskolen er en institution, der arbejder for fremtiden. Det kræver, at lærerne hele tiden skal på efter- og videreuddannelse, for at kunne tilfredsstille samfundets krav om udvikling.

Vores kerneopgave som lærere er at undervise. I de seneste år har der været en del kurser, som relaterer sig

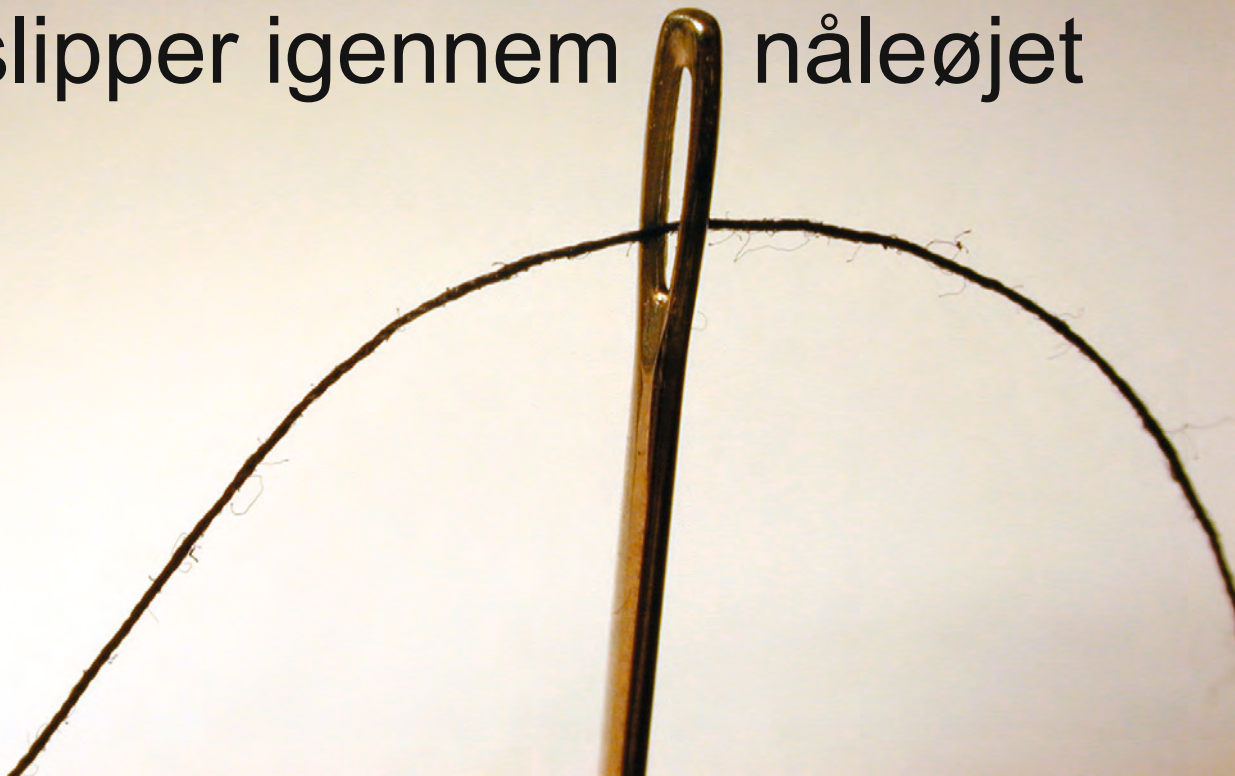
til folkeskolereformen fra 2003. Mange af kurserne har været metode kurser. Kurser, der retter sig mod fag har vi manglet. Derfor vil det være en stor fejl, hvis Finansloven nu begynder at nedskære i kursusmidlerne. De fag rettede kurser, skal være med til at løfte kvaliteten i folkeskolen, videre- og efteruddannelserne skal også indeholde liniefagsuddannelser, da vi mangler liniefaguddannede i alt for mange fag.

Kursusudbuddet skal derfor favne bredt for at tilfredsstille samfundets behov og krav om udvikling og faglighed.

Inerisaavik:

Kun de anbefalede ansøgere slipper igennem nåleøjet

Af Juana Petrussen, journalist

Det er skoleinspektørerne og forvaltningerne, der afgør, hvem der skal på de eftertragtede kurser og/eller videre- og efteruddannelser, siger ansvarlige nøglepersoner i Inerisaavik.

Lone Hindby, leder af udviklingsafdelingen og forskningsmedarbejder Aviåja Egede Lynge i forsknings- og videreuddannelsesinstituttet sidder begge i nøglepositioner i Inerisaaviks kursus- og efter- og videreuddannelsessektorer. De to siger samstemmende, at de mange ansøgere til kurser og videreuddannelser filtreres undervejs i systemet, så kun de anbefalede ansøgere når frem til Inerisaavik.

Der kan dog være så mange ansøgere til kurser og efteruddannelser, at Inerisaavik må give afslag til ansøgere, for at holde sig indenfor deres økonomiske rammer og muligheder. Eller give afslag til ansøgere, da kurset ikke kan oprettes grundet for få ansøgere.

Behov og ressourcer opvejes

- Skoleinspektørerne har naturligvis meget at skulle have sagt, når deres lærere søger at komme på kurser og efter- og videreuddannelser. Der er mange ting at tage hensyn til, når der skal frigøres ressourcer fra undervisningen. Derfor er det dem, der kommer med forslag til enten anbefalinger eller afslag til de enkelte ansøgere, inden forvaltningerne tager over og behandler ansøgningerne påny,

med enten nye anbefalinger og/eller afslag til følge. Først derfra får vi her i Inerisaavik de anbefalede ansøgninger, fortæller Lone Hindby.

Vil det sige, at I ikke sender afslag til ansøgere på kurser og videreuddannelser?

- Jo, da, nu taler jeg kun for min afdeling, der tager sig udelukkende af kursusaktiviteter og kursusudbud. Her vurderer vi behovet for kurser i forhold til de ressourcer, vi har fået tildelt. Og på baggrund af den vurdering tilbyder vi kurser, som sendes ud til skolerne. Vi beder også om input fra skolerne, men får meget få tilbagemeldinger.

Når vi så har fået ansøgningerne fra forvaltningerne optager vi dem på de ønskede hold. Dog giver vi afslag, hvis der er for mange ansøgere. Nogle gange opretter vi ekstra hold ved mange ansøgere, hvis kursusholderen har tid, og det kan holdes indenfor budgettet.

Vi siger som regel, at der skal være mindst 10 og højst 25 i et kursushold. Hvis der er for mange ansøgere, til f.eks. specialundervisningskursus, kan der laves ekstra hold for dem.

Hvordan beslutter I, hvilke kurser, der skal igangsættes?

- Fagkonsulenterne i udviklingsafdelingen diskuterer ud fra tilbagemeldinger og indtryk med andre ansatte i Inerisaavik hvad der er behov for at holde kurser i, eller hvad der skal satses på i de kommende skoleår. Der er lokale kur-

ser på skolerne og centrale kurser. Selvsagt er de centrale kurser meget dyrere at arrangere, da rejser og ophold er så dyre her.

Er der en bestemt procedure for optagelse af kursister?

- Proceduren for optagelse af kursister kan være forskellig, afhængig af kursusindhold og -form. Nogle gange beslutter vi, at den enkelte skole skal prioritere mellem flere ansøgere fra egen skole, hvis et kursus er overtegnet, ved andre kurser prioriterer vi måske de skoler, hvor et helt team eller trin ansøger, da de har det som indsatsområde. I nogle tilfælde trækker vi lod blandt ansøgere. Dog gives der også en del afslag, hvis optagelseskriterier om fx. "hele teams" eller et bestemt liniefag eller lignende ikke er opfyldt.

Flere og flere ansøgere til videreuddannelserne

- Udover kurser tilbyder Inerisaavik som bekendt efter- og videreuddannelser, der p.t. er akademisk diplomuddannelse (AD), Masteruddannelse og Kandidatuddannelse. Normeringen er i dag 90 studerende i de tre uddannelser tilsammen, og fordelingen af antallet i de enkelte studieområder er meget svingende. Der er f.eks. lige nu så mange AD-studerende, at de må deles i tre hold. Således er der 32 studerende, der er i gang med AD Almen pædagogik på 2. År, 10 studerende læser AD Pædagogisk psykologi på 3. år, og 23 studerende er i gang med Pædagogisk psykologi på 1. år, fortæller Aviåja Egede Lynge. Hun fortsætter: - Efter- og videreuddannelserne har aldrig været så populære som de er nu og vi får mange flere ansøgere end vi har normeringer til. Derfor har det ikke været muligt at op-

tage alle ansøgerne til de tre Akademiske Diplomuddannelser, selv om der er tale om anbefalede ansøgere. Vi har simpelthen måttet sortere ansøgningerne og sende afslag til mange. Der er i alt 65 Akademisk Diplomstuderende i tre hold og 25 Masterstuderende, delt i to hold. Holdene fordeler sig på retningerne Almen pædagogik, Pædagogisk psykologi & Sprogdidaktik. Der var i år 43 ansøgere til den nye AD i Pæd. Psykologi. Heraf er 23 blevet optaget, 14 fået afslag, og 6 har trukket deres ansøgninger tilbage. Med hensyn til optagelsesproceduren har vi haft et godt samarbejde med IMAK, KANUKOKA, skoleledere og forvaltninger. I 2010 bliver et hold på 10 personer færdige med deres AD. Resten af holdene fortsætter. Det betyder, at vi i 2010 kan optage 10 nye studerende.

Hvordan eller af hvem besluttet det, hvad indholdet i disse videreuddannelser skal være?

- Indholdet i disse uddannelser besluttet i samarbejde imellem forskere, Inerisaavik og Atuarfitsialak ud fra studieordningerne og behovet i Atuarfitsialak. Der er således mange AD'ere, der er i gang med psykologi, hvilket forklarer at der er to hold psykologistuderende AD'ere og et hold i almen pædagogik. Her er baggrunden de mange sociale problemer, som skolerne i høj grad må leve med og er vidne til i disse år, siger Aviåja Egede Lynge. Kort sagt skal videreuddannelserne give lærerne redskaber til den forskningsbaserede undervisning, som lovgivningen og udviklingen i de grønlandske skoler kræver. Herudover skal uddannelserne danne grobund for de kommende ledere i folkeskolen.

Inerisaavik:

Taparserneqartut kisimik annguttarput

Juana Petrussen-imit

Atuarfiit pisortaasa ingerlatsiviillu aalajangertarpaat kikkut pikkorissassanersut aamma/imalu-unniit ilinniaqqiffinni pilerigineqarluartuni akuerineqassanersut, Inerisaavimmi akisussaasut oqarput.

Lone Hindby, inerisaanermut immikkoortumi pisortaq, aamma ilisimatusarnermut ilinniaqqittarnermullu institut-timi sulisoq Aviâja Egede Lynge qitiusumik inissisima-ffeqartuupput. Taakku oqarput, pikkorissarnissanut ilin-niaqqinnissanullu qinnuteqartartorpasuit pisortaqarfinni ilanngarterneqareertartut, taper-serneqarsimasullu kisimik Inerisaavimmut annguttartut.

Pikkorissarniartulli ilinniaqqikkumasullu ima amerla-tigisarsinnaapput Inerisaavik aamma itigartitsisariaqartar-luni, aningaasatigut allatigullu periarfissat pissutigalugit. Itigartitsisoqarsinnaavorli aamma qinnuteqartut ikippal-laarnerat pissutigalugu pikkorissaasoqarsinnaanngimmat.

Pisariartitsineq nukissallu nalimmassarneqartarput

- Atuarfinni pisortat pissusissamisoortumik annertuumik aalajangiisuusarput ilinniartitsisutik pikkorissarniarlutik imaluunniit ilinniaqqinniarlutik qinnuteqaraangata. Eqqar-saatigisassammi amerlaqaat, atuartitsinermit nukissanik

illuartitsisoqassatillugu. Taakkuusarpullu qinnuteqartut ataasiakkaat taper-serneqarlutilluunniit itigartinneqarnis-saannik siunnersuuteqartartut, qinnuteqaatit kommuunini ingerlatsivimmut anngutsinnagit. Tassanilu suliarineqa-reeraangata, immaqalu innersuussinerit itigartitsinissam-ullu inassutit nutaamik eqqartorneqarlutik, akuerineqartut kisimik Inerisaavimmi annguttarput, Lone Hindby oqalut-tuarpoq.

Ima paasissavarput ilissi pikkorissarnernut ilinniaqqinnis-sanullu qinnuteqartunut itigartitsissutinik natsitsineq ajor-tusi?

- Ilumut, immikkoortortaqaarfik suliffiga kisiat sinnerlugu soorunami oqaaseqarsinnaavunga, tassanilu pikkorissar-nerit pikkorissarnissanullu neqeroorutit suliarisarpavut. Tassani pikkorissarnissamik pisariaqartitsinerit aningaasat uatsinnut atugassarititaasut naapertorlugit nalilersortarp-agut. Naliliinerpullu tunngavigalugu pikkorissaanissanik neqerooruteqartarpugut atuarfinnut nassiuttakkatsinnik. Atuarfiitaaq isummernissaannut periarfissittarpagut, ikit-tuaraannaalli qisuariartarput.

Ingerlatsivinniit qinnuteqaatit tigugaangatsigit pikkoris-saanernut qinnutigisaannut akuerisarpagut. Itigartit-sisinnaasarpugulli qinnuteqartut amerlavallaaraangata.

Ilaanneeriarlutali hold-inik nutaanik pilersitsisarpugut, pikkorissaasusaaq piffissaqaraangat aningaasallu atugas-satta iluanni pisinnaagaangat.

Nalinginnaasumik pikkorissartuni hold-imi ataatsimi min-nerpaamik inuit qulusarput amerlanerpaamillu 25-usin-naallutik. Qinnuteqartut amerlavallaarpata, soorlu im-mikkut ittumik atuartitsinermut pikkorissarnissamut, taava hold-inik nutaanik pilersitsisinnaasarpugut.

Pikkorissaanerit sorliit ingerlanneqassanersut qanoq aalajangerneqartarpa?

- Inerisaanermut immikkoortumi atuartitsissutitut siunner-sortit qisuariaatit paasisallu aallaavigalugit Inerisaavim-milu atorfillit allat peqatigalugit oqaluuserisarpaat pikkorissaanerit sorliit pisariaqartinneqarnersut, ukiuniluunniit aggersuni sulissutigineqassanersut. Atuarfinni aammalu qitiusumik pikkorissaasooqartarpoq. Soorunalumi qitiusumi pikkorissaanerit akisunerusaqaat, angalaneq najugaqar-titsinerlu maani akisoqimmata.

Aalajangersimasumik periuseqarlusi qinnuteqartut akorn-anni akuersisarpisi?

- Pikkorissartussanik akuersisarnermi periuseq al-lanngorarsinnaavoq, pikkorissarnernup imassaa ilusaalu apeqqutaallutik. Ilaanni aalajangiuttarparput atuariit ataasiakkaat qinnuteqartuutimik akornanni tulleriaarisari-aqartut, tassa qinnuteqartut amerlavallaaraangata. Pikkorissaanerni allani imaassinnaavoq uagut atuari-fiit aalajangersimasut salliutikkigut, soorlu suleqatigiiaat ataatsimoortut imaluunniit alloriarfinni sulisut ataatsimut qinnuteqarsimagaangata, tamannalu immikkut suliniutis-satut aalajangiussimappassuk. Ilaanneeriarluta qinnute-qartut akornanni makitsisinnaasarpugut. Aammattaarli itigartitsingaatsiartariaqartarpugut akuerineqarnissamut piumasaqaatit, soorlu suleqatigiiaat ataatsimoortuunis-saannik imaluunniit liniefagit aalajangersimasuunissannik assigisaannilluunniit piumasat, naammassineqarsimatin-nagit.

Ilinniaqqinniarlut amerligaluttuinnartut

- Naluneqanngitsutut Inerisaavik pikkorissaanerit sania-tigut ilinniaqqinnernik ingerlataqarpoq, maannamut tas-saasunik Akademisk Diplomuddannelse (AD), Master-inngorniarneq amma Kandidatinngorniarneq.

- Ullumikkut ilinniartitaanerni taakkunani pingasuni katillu-git ilinniartut 90-iusinnaapput, ilinniakkanilu ataasiakkaani-ittut amerlassusaat nikerartaqaaq. Soorlu assersuutigalu-

gu maannakkorpiat AD-mik ilinniartut ima amerlatigipput, hold-it pingasunngortittariaqarlutik. Taamalu ilinniartut 32-t AD Almen pædagogik ukiut aappassaanni ingerlappaat, qulit ukiut pingajussaanni AD Pædagogisk psykologi atu-arlugu, 23-llu Pædagogisk psykologi ukioq siulleq ingerla-llugu, Aviâja Egede Lynge nassuiaavoq. Nangipporlu:

- Ilinniaqqiffiit aatsaat taama pilerigineqartigilerput, inis-saatigullu sinneqalugit qinnuteqartoqartarpoq. Taamaat-tumik AD-mik ilinniartitaanernut pingasunut qinnuteqartut tamaasa tigusinnaasimanngilagut, naak tamarmik ta-perserneqarsimagaluit. Allatut ajornartumik qinnuteqaatit immikkoortitertariaqarsimavagut amerlasuullu itigartitta-riaqarsimallugit. AD-mik atuartut Akademisk Diplomstu-derende hold-inut pingasunut avitat 65-iupput Master-inngorniallu 25-ullutik, hold-inut marlunnut avitat. Holdit sammisanut ukununga tunngapput: Almen pædagogik, Pædagogisk psykologi & Sprogdidaktik. Ukioq manna AD-mik ilinniakkamut nutaamut Pædagogisk Psykologi-mut qinnuteqartut 43-uusimapput. Taakkunannga 23-t akuer-ineqarput, 14-it itigartitaallutik arfinillilu qinnuteqaatitik tunuartillugit. Qinnuteqartunik akuersisarneq eqqarsaati-galugu IMAK, KANUKOKA, atuariit pisortaat ingerlatsiviil-lu suleqatigilluarsimavagut. 2010-mi inuit qulit AD-ernertik naammassissavaat, sinnerilu ingerlaqqillutik. Taamaallilu-ta 2010-mi ilinniartut nutaat qulit tigusinnaanngussavagut.

Qanoq kimillu aalajangerneqartarpa ilinniaqqinnerit taakku sunik imaqassanersut?

- Ilinniaqqinnerit imaat ilisimatuut, Inerisaaviup Atuarfit-sialaallu suleqatigiinnerisigut aalajangerneqartarput, ilin-niakkat aaqquissuussaanei Atuarfitsialammilu pisariaqar-titsineq naaportorlugit. Taamaattumik AD-erit ilarpassuisa psykologi ingerlappaat, tamannalu peqqutaavoq psykol-ogeertut holdit marluunerannut holdilu ataaseq Almen pædagogik-erlutik. Tamatumani tunuliaqutaavoq isum-aginninnikkut ajornartorsiuterpasuit ullumikkut atuarfinni annertuumik misigineqartut atugaasullu, Aviâja Egede Lynge oqarpoq. Naatsumik oqaatigalugu ilinniaqqinner-tigut ilinniartitsisut sakkussanik tunineqassapput ilisima-tusarneq aallaavigalugu atuartitsinermut atugassaannik, soorluli tamanna inatsisitigut nunatsinnilu atuariit ineri-ar-tornerini piumasaqaataasoq. Taamatuttaaq ilinniartitaan-erit meeqqat atuariini siunissami pisortassat inerisaanis-saannut tunngaviussapput.

Inerisaavik:

Inerisaaviks kursusvirksomhed i tal

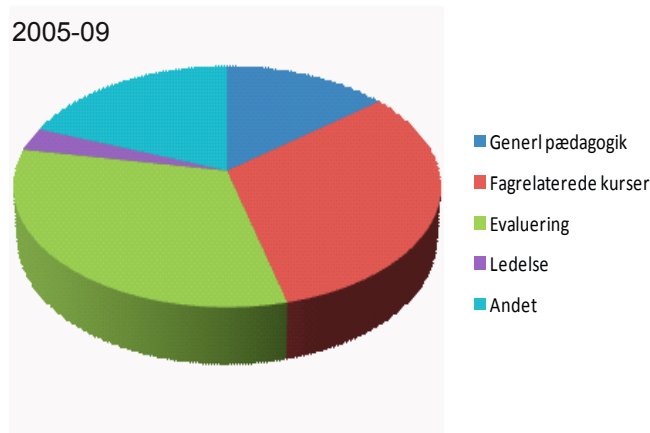
Af Jan Ellesgaard

Det kan være ganske vanskeligt at få overblik over Inerisaaviks kursusvirksomhed gennem årene, da der er nogen egentlig årsberetning tilgængelig.

Ilinniartitsisoq har, på baggrund af Inerisaaviks egne kursusoversigter forsøgt at tegne et billede af de seneste års aktiviteter.

Oversigten er en sammenfatning af antallet af kurser, og viser således ikke hvor mange lærere, der har deltaget.

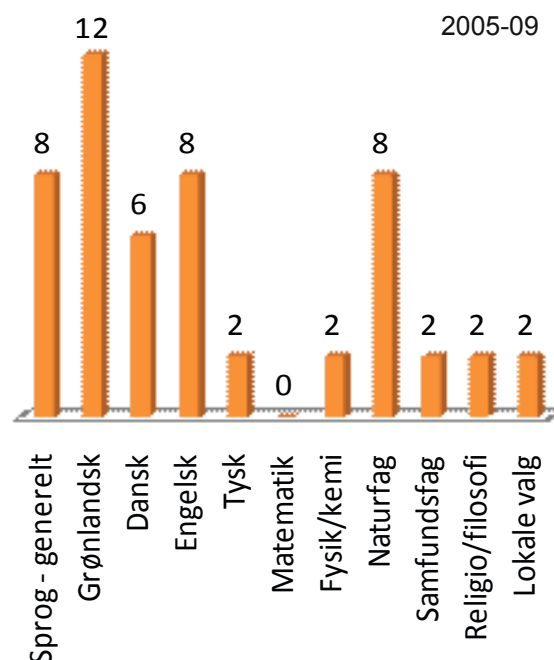
	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Generel pædagogik	5	6	2	10
Fagrelaterede kurser	13	16	10	13
Evaluering	13	12	11	16
Ledelse	2	2	1	0
Andet	4	13	5	9
Effektiv pædagogik	5	17	15	*
Efteruddannelse i alt	42	66	44	48
Videreuddannelse i alt	16	16	9	12
I alt	58	82	53	60

*Tallene for kursusvirksomheden vedr. Effektiv pædagogik for 2008-09 har ikke kunnet fremskaffes, idet denne kursusvirksomhed i år har skiftet organisatorisk placering på Inerisaavik.

De fagrelaterede kurser fordeler sig således:

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Sprog - generelt		6		2
Grønlandsk	3	4	2	3
Dansk		3	2	1
Engelsk	2	1	2	3
Tysk	1			1
Matematik				
Fysik/kemi	2			
Naturfag	2	1	2	3
Samfundsfag	1		1	
Religion/filosofi		1	1	
Lokale valg	2			
Fagrelaterede kurser i alt	13	16	10	13

Inerisaavik:

Inerisaaviup pikkorissartitsisarneri kisitsisinngorlugit

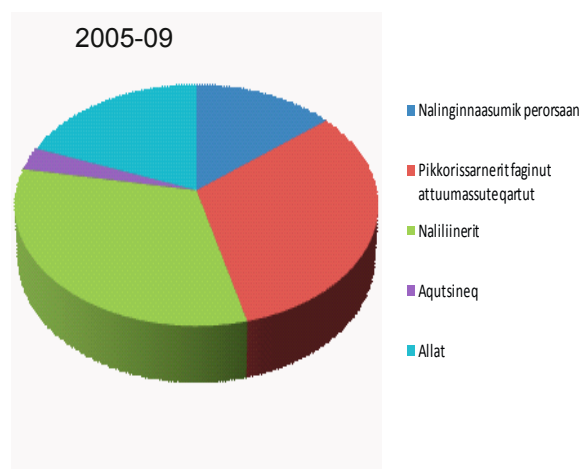
All.: Jan Ellesgaard

Ukiut ingerlaneranni Inerisaaviup pikkorissartitsisarsisimaneri ataatsimoortumik takussallugit ajornakusoorsinnaavoq, tassami tamakku pillugit ukiumoortumik nalunaarusianik peqartoqanngimmat.

Ilinniartitsisoq Inerisaaviup nammineq pikkorissartarnernut takussutissaataa tunngavigalugu ukiuni kingullerni sulianik takussutissiinarsivoq.

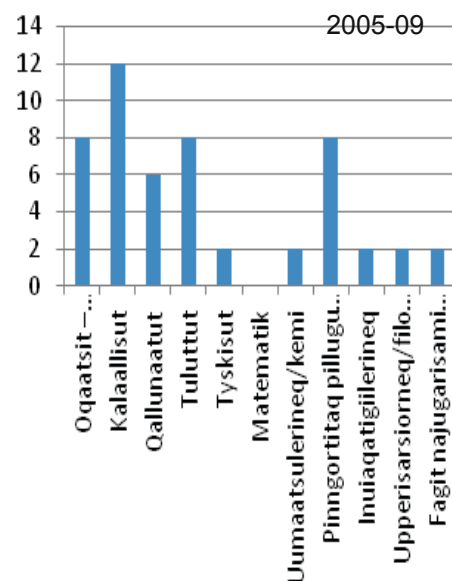
Takussutissaq pikkorissarsimanerit amerlassusaannik eqikkaaneruvoq taamaalillunilu ilinniartitsisut qassit peqataasi-manersut pillugit takussutissiinani.

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Nalinginnaasumik perorsaaneq	5	6	2	10
Pikkorissarnerit faginut attuumas-suteqartut	13	16	10	13
Naliliinerit	13	12	11	16
Aqutsineq	2	2	1	0
Allat	4	13	5	9
Crede / Siunertaqarluartumik peror-saaneq	5	17	15	*
Ilinniaqqinnerit katillugit	42	66	44	48
Ilinniakkanik nangitsinerit katillugit	16	16	9	12
Katillugit	58	82	53	60

*2008-09-mi siunertaqarluartumik perorsaaneq pillugu pikkorissarsimanernut kisitsisit pissarsiarineqarsinnaasimangil-lat, tassami ukioq manna tamakkuninnga pikkorissartitsisarneri aqqissuussaannik Inerisaavimmut nuunneqarsi-mammata.

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
Oqaatsit – nalinginnaasumik		6		2
Kalaallisut	3	4	2	3
Qallunaatut		3	2	1
Tuluttut	2	1	2	3
Tyskisut	1			1
Matematik				
Umaatsulerineq/kemi	2			
Pinngortitaq pillugu fagi	2	1	2	3
Inuiaqatigiillerineq	1		1	
Upperisarsiorneq/filosofi		1	1	
Fagit najugarisami toqqarneqarsinnaasut	2			
Pikkorissarnerit faginut attuumassuteqar-tut katillugit	13	16	10	13

Ilinniarfissuaq: Ilinniartitsisut sunik neqerooruteqarnersut apeqqutaasarpog

Juana Petrussen-imit

*Else Søndergaard Ilinniarfissuarmi pikkorissaan-
ernut siunnersortaavoq, uanilu oqaluttuarpoq
ilinniarfissuarmi rektori ilinniartitsisullu suleqati-
galugit pikkorissaanerit suut neqeroorutigissan-
erlugit aalajangiuttaritik.*

Pikkorissaanissamik neqeroorutisi qanoq pilertarpat?

- Ukiakkut ilinniartitsisoqatigiit ataatsimiinnerini immikkut oqaluuserisassaqtarpoq taasasamik pikkorissaanis-
sat, tassanilu Ilinniarfissuarmi suleqatikka qinnuigisar-
pakka ukiumi atuarfiusumi tassani pikkorissaanerit suut
neqeroorutigisinnaanerlugit isumaliutigeqqullugu. Ilin-
niartitsisut siunnersuumminnik tunniussinissaannut killis-
salerneqartarput, tigoreeraangatsigillu misissortarpagut
ilinniartitsisullu oqaloqatigalugit siunnersuutaat naapertu-
unnersut aaqqiivigisassaannersulluunniit.

Tamakku aaqqereeraangata Dorthe uangalu oqaluuser-
isarpaput sorliit kursuskatalog-itsinnut ilanngutissaner-
lugit. Katalogi Ilinniarfissuup nittartagaaniippoq www.ilinniarfissuaq.gl.

*Tassa atuarfinnut paasiniaaneq ajorpusi pisariaqartitaat
suunersut?*

- Meeqqat atuarfiit ilinniartitsisut pisortallu pikkoris-
saanissanut siunnersuuteqarlutik kissaateqarlutilluunniit
saaffiginnikkaangata tusaaniartarpagut. Ilinniarfissuarmi-
lu ilinniartitsisut sinerissami pikkorissaareerlutik Nu-
mut uteraangamik pikkorisaanissanut isumassarsianik
ulikkaartarput.

Avataaniit pikkorissaasussanik pissarsiorneq ajorpu-
gut, illumili nammineq ilinniartitsisutta nukissaqarnerat
neqeroorutigisinnaasaallu apeqqutaasarpog.

*Atuarfinni pikkorissaanerit sorliit pisariaqartinneqarne-
runersut oqaatigisinnaaviuk?*

- Ukiumi atuarfiusumi uani atuarfinni pikkorissaanerit 22-t
ingerlatissavagut qitiusumillu fysikkertitsisartunut pikkoris-
saaneq ataaseq, tassani peqataasussat Nuummukartis-
sallutigit.

Pikkorissaanerit assigiinngittaqaat sammineqartullu
tassaasinnaapput atuarfimmi ilinniartitsisoqatigiit (læ-
rerteam), atuartsissutit akimorlugit atuartsineq, aala-
jangersimasumik sammisaqarluni sulineq, meeqqanik
filosofi-gateqarneq, ilinniartitsisut praktikkertitsisartut pik-
korissarnerat, eqqumiitsuliorneq illussanillu titartaaneq /
sananeq, najukkami qinigassaq, oqaatsinik paasinninneq
nalingissaasoq timersornerlu.

Pikkorissaanerit ukiumi atuarfimmi siammarlugit inger-
lanneqartarput, taamaattorli malunnarpoq atuarfippassuit
aasaanerani atuannigfiup kingorna meeqqat atualernis-
saat sap. akunneranik sioqqullugu pikkorissartitsisalersut,
imaluunniit ukiakkut atuannigfimmi pikkorissartitserusut-
tartut.

*Najukkani pikkorissartitsisarnerit tamakku atuarfiit ataa-
siakkaat pisariaqartitaannik tunngaveqartarpat?*

- Atuarfinni ilinniartitsisut imaluunniit alloriarfinni aqutsisut
pikkorissaanerit atorfissaqartitatik qinnutigisarpaat, kur-
sus-katalogitsinni neqeroorutigut aallaavigalugit. Qinnutigi-
neqartut atuarfinnit taparserneqaraangata, pikkorissaan-
erit pilersittarpagut.

Pikkorissaanerit sumi ingerlanneqassanersut aalajangiun-
neqaraangat atuarfimmi pisortat attaviguaannarpagut
qaqugu ingerlakkutsigit pitsaanerunersog paasinialugut.

*Atuarfiit/atuarfiit pisortaasa namminneq aalajangertarpaat,
kikkut pikkorissaanissinni peqataassanersut?*

- Aap, tassami atuarfiit ataatsiakkaat neqeroorfigineqar-
tarput, namminnerlu aalajangertarlugu kikkut peqataas-
sanersut.

Effektiv pædagogik

Af Justus Kaspersen.

Den interviewede person fungerer som coacher for effektiv pædagogik i Atuarfik Mathias Storch (AMS), Lisbeth Davidsen.

Hvornår indførte man effektiv pædagogik i Atuarfik Mathias Storch?

Hvis man skal betragte hele skolen som helhed, begyndte man gradvis at indføre effektiv pædagogik på skolen i september 2009, efter at lærerne til de ældste klasser (angaju) har afholdt kursus i modulet, i februar måned skal de så fortsætte med modul 2. Det var lærerne i nukaaraq som de

første, der holdt kursus i det, og hvis jeg ikke husker galt, skete det vistnok i 2005, sidste år gjaldt det for lærerne i nuka, dvs. den første modul i 2008, og den anden i 2009. På den måde har ca. 98-99 % af lærerne på AMS erfaret, hvad effektiv pædagogik går ud på.

Hvad gjorde man under opstartfasen?

I opstartfasen vedr. nuka, måske mest af hensyn til de mindste klasser, eller måske er man begyndt i de mindste klasser på grund økonomiske årsager. Efter dem gjaldt det for angaju. Da man skal have lært strategier, traditioner og masse andet der findes i effektiv pædagogik og fortsat skal kunne videreføre dem ved flytninger fra trin til trin, f.eks. fra nukaaraq til angaju og fra nuka til angaju, og som skal hjælpe eleverne i deres udvikling løbende, har alle lærerne på skolen afholdt kursus. Da man også skal tænke på, at man gradvis skal væk fra de traditionelle undervisningsmetoder (forordning #8) skal man af hensyn til Atuarfitsialak benytte sig af gode værktøjer i effektiv pædagogik, således at man kan fremme og støtte Atuarfitsialak. Forstået på den måde, at hvis man benytter sig af effektiv pædagogik vil man i høj grad støtte og fremme formål om teoretisk- og personlig udvikling i Atuarfitsialak gevaldigt meget. Og vi skal som lærere videreføre disse formål og hensesigter til eleverne.

Hvad mente lærerne om effektiv pædagogik som var med i starten af forsøget?

De har forskellige holdninger til den, nogle af lærerne har afholdt kursus for lang tid siden, mens andre først lige har gennemgået det. Men jeg er bekendt med, at de ihærdige lærere ikke har noget imod den, da det er et godt værktøj til at eleverne får større selvstændighed og ansvarsbevidsthed, ligeledes motiverer den til at eleverne får større lyst til at lære noget mere og arbejde noget mere. Deri har en lærer en central placering som leder i, hvordan elevernes adfærd overfor hinanden skal være.

Hvor mange lærere har afholdt kursus?

Hvis jeg tager fejl har alle lærere i AMS afholdt kursus, og nogle af timelærerne.

Hvor mange af kursisterne viderefører det, de har lært efter kurset?

Det er et godt spørgsmål, for det, lærerne skal have lært i effektiv pædagogik, dækker over et bredt spektrum, og disse skal de også udvikle en af gangen, på den måde udvikler man også punkter som eleverne skal udvikle. F.eks., hvis man tænker på begyndelser og endelser i formuleringer, skal disse også udvikles, hvis undervisning i formulering og elevernes trivsel skal være optimale. Jeg kan også nævne, at hvis man ikke taler om og vurderer nye forsøgsperioder og processen i det, får man lettere ved at vende tilbage til de gamle traditioner (undervisningstraditioner).

Hvordan kan lærergruppen være sikker på, at deres kolleger benytter sig af effektiv pædagogik?

Selvfølgelig kan man som samarbejdende kolleger være sikker på det, men kun, hvis man planlægger, debatterer og vurderer i samarbejde med hinanden. Det er vigtigt, at man aftaler om, hvordan arbejdsmetoderne skal være under planlægningen og hvordan eleverne skal arbejde, hvilke målsætninger der er, og hvordan lærerne kan støtte og hjælpe eleverne.

Når lærerne er uenige om den undervisningsmetode, hvad er så deres argumenter i sådanne situationer?

Det er et godt spørgsmål, måske fordi de i høj grad skal lede undervisningen. Men der kan også være forskellige former for konflikter. Men når det sker, kan det være nødvendigt, at læregruppen støtter hinanden.

Hvis du skal nævne en ting som det bedste i effektiv pædagogik, hvad ville du så nævne?

Den bedste vil nok være, at eleverne med ansvarlighed prøver på at opfylde læseplanerne. Heri ved lærerne jo, hvor langt deres elever er nået, og på den måde ved vi, hvilke læseplaner der skal gennemgås som det næste, så vi kan være klar til at støtte og hjælpe eleverne i deres skolegang.

På hvilke områder har effektiv pædagogik sine positive sider?

Som den positive side kan jeg nævne, at eleverne ved, hvad de skal have lært og have opnået. Det er klare rammer for det. De ved også, hvad for en arbejdsmetode, der skal bruges. En af fordele ved den er måske, hvordan læreren leder undervisningen, og i den form for ledelse er der givet plads til demokrati og at der er plads til alle. På den måde går eleverne til undervisningen under trygge forhold.

Findes der dokumentation for, at effektiv pædagogik er gavnlig?

Der findes mange ting som er gavnlige, som jeg også var lidt inde på før, kan jeg f.eks. nævne, mere medansvar, ihærdighed og viljen til at lære noget. Når der sker under en optimal ledelse, klare rammer, god støtte osv. kan man mærke, at eleverne bliver mere motiverede og har større vilje til at lære noget. For vi skal jo udvikle elevernes teoretiske og personlige udvikling til et højt niveau, ligeledes skal vi udvikle elevernes personligheder af hensyn til fremtiden.

Hvor stor er jeres forventninger til fremtiden?

Jeg har gode forventninger til fremtiden, selvom målsætningerne i Atuarfitsialak måske kan betragtes som noget, der ligger langt ude i fremtiden. For vi kan jo først se resultaterne efter nogle år, når et eller andet nyt er opstartet. Heri tænker jeg på hele skoleområdet og de forskellige skoler ude i kysten. Jeg har gode forventninger, det kommer kun an på os lærere, hvor ihærdige vi er.

Atuartitseriaatsit ilikkarluarfiusut

All. Justus Kaspersen.

Apersorneqarpoq Atuarfik Mathias Storchimi ilinniartitsisoq Atuartitseriaatsit ilikkarluarfiusuni coacherisartog Lisbeth Davidsen.

Qanga Atuartitseriaatsit ilikkarluarfiusut Atuarfik Mathias Storchimi atuartitsissutigineqalerpa?

Atuarfikput tamaat isigalugu tamakkerluni aatsaat atuartitseriaatsit ilikkarluarfiusut eqqukkiartuaarlugit ingerlanneqalerpoq septemberimi 2009-mi angajullerni ilinniartitsisut modul pikkorissarfigereernerata kingorna, nangittussaallutillu februarimi modul 2. Siullerpaajullutik nukaaramiut pikkorissarnikuupput eqqaaman-

ilinniartitsisoq 14

erlunngikkukku immaqa 2005-mi, taavalu Nukarmiut siorna, tassa 2008-mi modul silleq, aappaalu marst 2009. Tassa taamaasilluni AMS-mi ilinniartitsisut tamangajamik, immaqa 98-99% missaasa paasinikuuat atuartitseriaatsit ilikkarluarfiusut suunera.

Aallarnisarnermi qanoq iliortoqarpa?

Aallarnisarnermi nukarlerni, tassa atuartut nukarliit aamma eqqarsaatiginerugunarlugit, imaluunniit aningaasaqarneq aallaavigalugu nukarlerniit aallartittoqarsimangunarpoq. Taakkualu pereermata nukarmiut, taavalu angajormiut. Atuartitsinerni alloriarfinniit nuunnerni, tassa nukaaqqamit Nukamut aammalu Nukamit Angajumut (atuartut eqqarsaatigalugit) periutsit, ileqqut allarpassuillu atuartunut pitsaasumik ineriartuutaasussat atuartitseriaatsit ilikkarluarfiusut iluini atorineqartatut ilikkarsimasaat ataavartumik ingerlanneqartariaqarmata atuarfikput tamarmi pikkorissarnikuuvoq. Aammalu qangatut atuartitsineq qimanneqariartuaarneqartussaammat atuarfitsialaq (peqqussut §8) eqqarsaatigalugu sakkussanik pitsaasunik atuartitseriaatsit ilikkarluarfiusut atoraanni atuarfitsialak ikorfartorneqakutsoorsinnaavoq. Imatut paasillugu "atuartitseriaatsit ilikkarluarfiut" atoraanni, atuarfitsialaap siunertai anguniagaalu atuagarsornikkut inuttullu ineriartornikkut annertuumik ikorfartorneqassapput. Uagullu ilinniartitsisut atuarfitsialaap siunertai anguniagaalu atuartunut angutin- niartussaavagut.

Aallarnisarnermi ilinniartitsisut misileraasut qanoq isumaqarfivigaat?

Assigiinngitsumik taanna inissisimaffeqarunarpoq, ilin-

niartitsisut ilaat qangali pikkorissareernikuupput ilaallu aatsaat qanittumi. Ilisimavarali pimoorussillutik ingerlatsisut iluarisaraat, tassami atuartut nammineernerulernerat aammalu akisussaaffeqarnerulernerat annertuumik iluaqutaasarmat atuartut ingerlaavartumik ataavartumillu ilikkagaqarusulersarnerannut sulerusussuseqalersarnerannullu. Tassanilu ilinniartitsisoq aqutsisutut apeqqutaan-erpaasarportaaq atuartut qanoq aamma imminnut pissu-silersornerinut susassareeqatigiinnerannullu.

Ilinniartitsisut qassit pikkorissarnikuuppat?

AMS-mi ilinniartitsisut kukkunngikkuma, tamarmik pikkoris-sarnikuupput, tiimilærerillu ilaat.

Pikkorissareernerup kingorna qassit ingerlatitseqqittarpat?

Taanna akiuminaatsippara, tassami atuartitseriaatsit ilikkarluarfusut iluani ilinniartitsisut ilikkagassaas aamma amerlapput, taakkualu naafferarlugit aamma namminneq inerisartussaavaat, taamaasillutik aamma atuartunut in-erisartitassat inerisartinneqalersarlutik. Soorlu assersuuti-galugu, aallarniisarneq naggasiisarneq eqqarsaatigalugit, taakkua inerisarneqartussaapput oqaasertalersuititsinikkut atuartitsineq atuartullu pitsaasumik ingerlassappata. Aam-ma eqqaasinnaavara pissusitoqqamut (ingerlatsinermut qanganisaanerumut) uteqqajaaneq pilersarpoq inger-latsiniarneq, nutaanillu misileraaneq oqaloqatigiissutigalu-gulu nalilersortanngikkaanni.

Ilinniartitsisoqatigiit qanoq ilillutik qulakkeersinnaasarpaat ilumut suleqatitik atuartitseriaatsimik atuisut?

Soorunami ataatsimut suleqatigiittut qulakkeerinniarneq aatsaat pilersinnaavoq, pilersaarusoqatigiittarnerni, eqqartueqatigiittarnerni nalilersuisarnernilu. Pilersaar-u-siornermi suleriaasissat atuartullu qanoq suleriaaseqartin-nissaat, suullu anguniagaanersut aammalu ilinniartitsisut qanoq ikorfartuisinnaanissaat isumaqatigiissutiginnissaat pingaaruteqartarpoq.

Ilinniartitsisunik taamatut atuartitsinermik isumaqataanngit-soqarsimappat suna suullu tunngavilersuutigisarpaat?

Taanna akiuminaatsippara, immaqa annertuumik nam-minneq atuartitsinermi aqutsisuunissartik pillugu. Aammali aporfii assigiinngitsut peqqutigikkajuttarpat. Taamaat-toqartilluguli ilinniartitsisoqatigiittut ikorfartoqatigiinniisaq pisariaqarsinnaalersaraluarpoq.

Atuartitseriaatsit ilikkarluarfusut pitsaaqutaanik pitsaane-paamik taasaqarsinnaaguit suna taarusussinnaaviuk?

Pitsaaneerpaatut taasinnaavara atuartut pimoorussillutik akisussaassuseqartumik ilinniakkaminnik aallussilersarnerat. Tassanili soorunami ilinniartitsisutut atuartuutitta kil-

liffii naluneq ajorpagut, taamaasillutalu aamma ilikkagas-saat tullinnguuttut suuneri ilisimasaqaleqqinnissaannut alloriaqqinnissaannullu ikorfartoqqinnissaannut ingerlari-aqqitsittarlugit.

Atuartitseriaaseq atuartut sukkut pitsaaquteqartippaat?

Pitsaaqutitut malunginiartakkattut taasinnaavara, atuar-tut naluneq ajoramikku suna / suut anguniagassaaner-sut, sammisassaanersut ilikkagassaanersullu. Tassa ersarissumik sinaakkuteqarneq (ramme). Aammalu sul-eriaaseq qanoq ittoq ingerlanneqarniarnersuq atuartu-nillu peqataatitsineq. Immaqa pitsaaqutigivaa aamma ilinniartitsisoq qanoq aqutseriaaseqarneruq, tassanilu aqutseriaaseq tamat oqartussaaqataatinneqarnerat aam-malu tamanut inissaqartitsineq eqqarsaatigineqarpoq (demokrati). Taamaasillutik atuartut aamma toqqissisimal-lutik ilinniagaqartarput.

Takussutissaqarnerluni imaluunniit uppersaatissaqarn-erluni Ineritaqarluartumik atuartitseriaatsip pitsaaqutaan-ik?

Pitsaaquterpassuaqarpoq, soorlu siuliini tamakku aamma iserfigillatsiarikka, soorlu assersuutigiinnarlugu akisus-saaqataalerneruq, pimoorussineq ilinniagaqarusussuse-qalernerlu. Aqutsilluarnermi, sinaakkuteqartitsinermi, ikorfartuilluarnermi il.il. atuartut kajumissuseqalernerat ilikkagaqarusussuseqarnerallu malunnarsisarpoq. Atuar-tummi atuagarsornikkut qaffasissumik aammalu inuttut in-eriarloruarnissaat inerisartussaavarput siunissaat eqqar-saatigalugu.

Siunissami qanoq isumalluartigaat?

Siunissamut isumalluarpunga, naak atuarfitsialaap si-unertaa suli ungasissutut isigigaluarlugu. Tassami su-naluunniit suliaq nutaaq aatsaat inerititai ukiorpaalussuit qaangiukkaagata takussutissaqalersarpoq. Tassanilu atuarfippat tamaat, aammalumi sineriatinni atuarfeqarfiit tamaasa eqqarsaatigivakka. Isumalluaqaanga, uagulli ili-nniartitsisut qanoq pimoorussitiginerput apeqqutaaginnar-poq.

Ilinniarfissuaq:

Kurserne afhænger af lærernes tilbud

Af Juana Petrussen, journalist

Else Søndergaard er kursuskonsulent på lærerseminariet Ilinniarfissuaq, og fortæller her, hvordan hun i samarbejde med rektor og lærerne på seminariet beslutter hvilke kurser, de skal tilbyde i løbet af skoleåret

Hvordan kommer jeres kursustilbud i stand?

- Hvert efterår har vi et punkt på lærerrådsmødet, der hedder kommende kurser, og her beder jeg mine kollegaer på Ilinniarfissuaq overveje, hvilke kurser, de evt. kan tilbyde i det kommende skoleår. Lærerne får en dead line for, hvornår deres forslag skal være inde, og derefter gennemgår vi tilbuddene og drøfter med lærerne, om deres tilbud/forslag er relevante eller skal rettes til.

Når alt dette er på plads, drøfter Dorthe og jeg, hvad der skal med i vores kursuskatalog. Dette katalog ligger på Ilinniarfissuaq's hjemmeside www.ilinniarfissuaq.gl.

I går ikke ud og undersøger behovet for kurser på skolerne?

- Vi lytter til lærerne i folkeskolen og skoleinspektørerne, når de henvender sig med gode råd og ønsker for kommende kurser. Når lærerne på Ilinniarfissuaq kommer hjem efter at have holdt kurser ude på kysten eller i Nuuk, er de også fyldt med ideer til kommende kurser.

Vi køber ikke kursusholdere udefra, men er afhængige af, hvad vi har i huset af lærerkræfter, og hvad de kan tilbyde at holde kursus i.

Kan du sige noget om, hvilke kurser, der er mest brug for rundt omkring på skolerne?

- I dette skoleår afholder vi 22 kurser ude på skolerne og et centralt fysiklærerkursus, hvor vi samler deltagere i Nuuk.

- Kurserne er meget forskellige, og emnerne er fx lærerteam i skolen, tværfagligt arbejde og emneuger, projektarbejde, filosofi med børn, praktiklærerkursus, kunst og arkitektur / sløjd, det lokale i lokale valg, almen sprogforståelse og idræt.

- Kurserne er fordelt jævnt ud over hele skoleåret, men der er en tendens til, at mange skoler starter med kursus i ugen, før børnene begynder i skolen efter sommerferien, eller de ønsker at afholde kursus i skolernes efterårsferie.

Er disse lokale kurser også afhængige af de enkelte skolars behov emnemæssigt?

- Lærerne eller trinlederne ude i folkeskolen søger de kurser, de har behov for, og de vælger blandt de kurser, vi har udbudt i vores kursuskatalog. Såfremt ønskerne anbefales af skolen og forvaltningen, så opretter vi kurserne.

Når det er besluttet, hvor vi kan oprette kurser, har jeg altid kontakt med skoleinspektørerne, så vi sammen finder det bedste tidspunkt for skolerne.

Er det så de enkelte skoler/skoleinspektører selv, der beslutter, hvem der skal deltage på jeres kurser?

- Ja, det er skolen som sådan, der får tildelt et kursus, så skolen bestemmer selv, hvem der skal deltage.

Atuarfik Mathias Storch

Ilinniartitseqqiineq

All. Justus Kaspersen

Kalaallit Nunaanni atuarfeqarfiit allat assigalugit Atuarfik Mathias Stochimi Ilulissaniittumi ilin-niartitsisut arlalialuit ilinniaqqinnermik ingerlataqarsimapput.

Kingunissaqarluartumik pameraaanermi (effektiv pædagogik) pikkorissarnerit immikkoortortaqar-finni tamaginni ingerlanneqareerpoq. Ilaasa pikkorissarnerit tamaasa naammassereerpat, ilaasali suli ingerlallugit.

Massakkuugallartog ilinniartitsisut tallimat missai qaffasin-nerusumik ilinniagaqarsimapput, soorlu diplomuddannelse, atuarfimi piorsaasut marluk, atuarnermullu aqqutissi-uisoq ataaseq kiisalu kin-gunissaqarluartumik pameraaan-ermi (effektiv pædagogik) coacherisoq.

Atuarfiup pisortaata oqaatigaa qulaani pineqartut marluin-naat piginnaasai aallaavigalugit atuarfit-sinni akilerlugit sulisinneqartut.

Atuarnermik aqqutissiusup immikkoortortaqarfik Nukaaraq aamma Nuka sammineruvai massak-kuugallartog.

Taassuma saniatigut ataavartumik coaching ingerlan-neqartarpoq kingunissaqarluartumik pameraaaneq tunngavigalugu. Taamaalliluni kingunissaqarluartumik pameraaanermi pikkorissarsimasut atuartitsinerminni aal-larnisarnissaannut ikorfartuutaalluarluni.

Puigussanngilarpummi ilinniartitsisut amerlanerit atuarti-taanikuupput klasseundervisning atorlugu. Taamaallilutik taamatut atuartitsineq "aavanniilluni".

Atuarfik Mathias Storch

Videreuddannelser

All. Justus Kaspersen

Som så mange andre skoler i Grønland har flere lærere i Atuarfik Mathias Storch afholdt flere vide-reuddannelser. Der er afholdt flere kurser i effektiv pædagogik i alle afde-linger. Flere af dem har afsluttet deres kurser, mens der er nogle, der stadigvæk er i gang.

Indtil videre har ca. fem lærere fået deres videreuddan-nelser; såsom diplomuddannelse, to indenfor skoleud-vikling, en på vejlederuddannelse, samt en coaher inden-for effektiv pædagogik.

Skoleinspektøren siger, at de kun har ansat to af oven-nævnte på baggrund af deres evner.

Udover disse er der løbende kurser i coahing på baggrund af effektiv pædagogik. Således kan dem der har afholdt kurser indenfor effektiv pædagogik, være gode støtter i op-startfasen af undervisnin-gen.

Vi skal heller ikke glemme, at de fleste lærere har fået ud-dannelser på baggrund af klasseundervis-ningen. Derfor ligger deres undervisning i deres "blod". Hvis man skal ændre undervisningsmeto-derne, er kravene til sig selv store.

Imminut piumaffigineq annertuvoq atuartitseriaatsimik al-lannguissagaanni.

Atuarfiup pisortaata qungujulaarluni isertuutinnginnerar-paa ilinniartitsisutsialannik atorfeqartitsilluni. Atuartitsis-utini arlalinni soraarummeerutissanik suliaqartartunik peqarnerarpoq, taakkulu saniatigut misiliititsisaretunik (censor) arlalinnik peqarluni unnerpoq.

Ilinniartitsisunik ilinniaqqinnikunik atuartitsinerup saniatigut ikorfartuisinnaasunik tamakkiisumik atuiniarneq ajornaku-soortog Atuarfik Mathias Storchip pisortaata Jørn Nytrupip eqqaavaa. Tamanna aningaasanik sipaarniarnermik pis-suteqarnerarpaa.

Massakkuugallartog ilinniartitsisut assaap illua ulikkaarlugu qaffasinnerusumik ilinniaqqinnermik ingerlataqarput.

Atuarfiup pisortaata oqaatigisinnaanngikkallarnearpaa ilinniaqqissimasut atuartitsinerisa saniatigut siunissami qanoq atorsinnaassanerlugit, aningaasaliissutigineqartus-sat apeqqutaajumaarmata.

Skoleinspektøren sagde smilende, at han ikke kunne skjule, at de ansatte lærere er gode lærere. Han siger videre, at der er lærere, der kan arbejde med eksamensopgaver i flere fag, og udover dem, er der flere, der kan fungere som censorer.

Udover brugen af lærere, der har gennemgået videreud-dannelser, er det svært, at benytte støttelære-re til un-dervisningen, siger skoleinspektøren på Atuarfik Mathias Storch, Jørn Nytrupip. Dette skyl-des sparekniven, siger han.

Indtil nu, er der en håndfuld lærere, der gennemgår vi-dereuddannelser.

Skoleinspektøren kan på nuværende tidspunkt ikke sige noget om, hvordan de kan benytte lærere, der har gen-nemgået videreuddannelser, på andre områder i fremti-den, da det afhænger af størrelsen af de bevilgede midler.

Kronik:

Professionalismen må vokse indefra

All. Hafðís Ingvarsdóttir, professor, Island

Da jeg blev bedt om, at skrive en kronik om lærerens professionalisme til llinniartitsisoq var min første tanke, at det kunne jeg ikke, for jeg vidste for lidt om forholdene i Grønland. Men så tænkte jeg igen, at professionalisme er et internationalt begreb, som indebærer de samme træk, uanset det miljø læreren befinder sig i. Jeg vil derfor begynde med at fortælle om en oplevelse fra Australien. For to år siden fik jeg lejlighed til at få indblik i et nationalt projekt i Australien, som de kalder "Quality Learning". Projektets hovedformål er at forbedre elevernes resultater, og går derfor ud på at fremme professionalismen i skolerne rundt om i landet.

Forholdene i Australien har en del til fælles med forholdene i Grønland. Der er enormt store afstande mellem byerne /bygderne med mange små spredte skoler hvorpå mange af dem der kun er en eller to lærere, der er mangel på fuldt kvalificerede lærere og jeg kunne blive ved. Den australske regering bestemte for nogle år siden at afsætte en stor sum penge til et nationalt projekt, der skulle gå ud på at fremme læring og det daglige liv på skolerne i almindelighed. Forskning har gang på gang påvist, at hvis sådan et projekt skal give det forventede resultat d.v.s. en bedre skole, så skal initiativet komme fra skolerne med finansiell støtte fra myndighederne. Aktion læring blev et nøglebegreb i projektet. Aktion læring kan defineres som en proces, hvor en gruppe lærere mødes regelmæssigt for at hjælpe hinanden med at lære fra deres praksis. Lærerne arbejder med relevante opgaver i situationer, hvor de er en del af problemet og problemet er en del af dem. Med aktion læring forsøger man at finde frem til den balance af støtte og udfordringer, der skal til for at opnå det tilsigtede resultat. Hver skole har en akademisk partner, som har til opgave at hjælpe og støtte lærergruppen. Den akademiske partner udfører dette ved at lytte og give råd, men aldrig være bestemmende overfor lærerne. Støtten består i at hjælpe lærerne til at nå frem til deres egne løsninger. På grund af de store afstande foregår det mange steder mest via internettet og telefonkonferencer, dog aflægges den akademiske partner besøg i skolerne især i begyndelsen. De små skoler slutter sig sammen om et fælles projekt og samarbejder gennem møder, e-mail og internettet. Efter at projektet er slut, skal det evalueres eksternt., men lige så vigtigt er det, at projektet også evalueres internt af skolen.

Det der især fangede min interesse var, at en gang om året mødes repræsentanter fra alle skoler fra hele staten, der alle har deltaget i projektet for at "fejre skolens læring" (de bruger ordet 'celebration'). Det sker gennem al slags præsentationer, plakater, video o.s.v. Samtidig viderebringer de deres læring til de andre skoler, da deltagerne er forpligtede til at fortælle, hvad de har oplevet, når de kommer hjem. Nogle skoler var i deres første år, mens andre havde arbejdet med projektet i tre år. Det er forskelligt, hvor mange penge hver skole/projekt får og

llinniartitsisoq 18

kommer an på projektets omfang.

Jeg var så heldig at blive inviteret til en af disse "læringsfester" for New South Wales. Festen foregik på et fint hotel i Sydney (de fleste var jo kommet langvejs fra med fly og måtte overnatte). Hvad slog mig, i forhold til det jeg var vant til, var den respekt lærerne blev vist af myndighederne med hele arrangementet og den entusiasme og stolthed, jeg mærkede blandt lærerne. Alle lærerne, som jeg talte med, var enige om, at det var den bedste form for efteruddannelse, de havde oplevet. Det bør også nævnes, at evalueringer af projekterne har været meget positive.

Jeg mener, at successen ligger i, at skolerne definerer opgaven selv, sådan at den møder skolens tarv til hver tid, samt de henter den viden, de har brug for gennem læsning, samtaler, kurser og rådgivning. Skolerne er autonome, med professionelle lærere, der indgår et nært samarbejde mod et klart defineret formål.

Grunden til, at jeg har valgt at fortælle om det australske projekt, er, at det er et glimrende eksempel på, hvordan man udvikler professionalisme blandt fagfolk.

I skolereformen i den australske model er udviklingen af lærerens professionalisme sat i fokus. Modellen indebærer lærerautonomi, samarbejde og selvevaluering, essensen i udviklingen af professionalisme. Fra forskningslitteraturen ved vi, at for at en udviklingsreform skal lykkes, må en lærer begynde med sig selv samtidig med, at vedkommende søger fællesskab af kolleger og elever i et skabende og lærende miljø.

Professionalismen består bl.a. i at have en klar målsætning, som eleverne også er klar over og som der arbejdes bevist mod. En professionel lærer erkender sit ansvar og tager ansvar. Skolelederen spiller her en væsentlig rolle. Hans hovedopgave er, i samarbejde med sine lærere, at skabe den slags miljø og udarbejde en fremtidsvision for skolen med både kort- og langsigtede formål. Det beror derfor meget på skolelederens profes-

sionalisme, som også må styrkes og arbejdes med. Der gælder de samme principper om at opbygge indre styrke og samarbejde med kolleger på andre skoler. For at fremskynde professionalisme må der i hver skole opbygges tradition for intern evaluering, hvor læreren og lederen evaluerer eget arbejde i samarbejde med kolleger. Det beror igen på, at man har opbygget tillid og respekt blandt ledere, lærere og elever. I en god skole er der en direkte forbindelse med skolens ledelse og organisering, lærersamarbejdet og undervisningspraksis. Den slags kultur i skolen opbygges langsomt, men hvis målet står klart og ledelsen er faglig, når man der omsider.

I mange af de vestlige lande har man forsøgt at reformere skolerne med lovparagraffer og instrukser uden samarbejde med lærerne, den såkaldte top-down model. Det har ikke ført til de ønskede resultater, og en del forskere mener endda, den slags arbejdsmåde kan føre til afprofessionalisering af lærerne.

Det er en kendsgerning, at vejen mod et velfungerende velfærdssamfund ligger gennem uddannelsen, der burde man hverken spare tid eller penge. Det er dog ikke tilstrækkeligt. Man må begynde i den rigtige ende, for man burde til hver tid mindes den kendte skoleforsker Michael Fullans ord om, at resultatet af enhver uddannelsesreform er fuldstændig afhængig af, hvordan læreren tænker og udfører sit arbejde, det vil sige lærerens professionalisme - så enkelt er det.

Kronik:

Pikkorissuseq ilumii pilerartussaaq

Af Hafðís Ingvarsdóttir, professor, Island

Ilinniartitsisumut ilanngussamik allaatigisaqarnissanik qinnuigineqarama Kalaallit Nunaanni pissutsinik ilisimasakippallaarnera pissutigalugu taamaaliorsinnaananga eqqarsaqqarpunga. Eqqarsaqqeriarumali eqqaalerpara pikkorissuseq nunani tamalaani oqariartaasiusoq assigiissuseqartorlu, ilinniartitsisup avatangiiserisai apeqqutaatinnagit. Taamaattumik Australiami misigisimasara oqaluttuaralugu aallaqqasiutiginiarpara. Ukiut marluk matuma siorna Australiami nunami suliniummik paasisaqarnissannut periarfissarsivunga, Australiamilu taanna "Quality Learning"-imik taaneqartarpoq. Iluarsartuullugu pilersaarusiarni atuartut angusarissarsartagaasa pitsanngorsarneqarnissaat siunertarineqarpoq, taamaattumillu nunami atuarfinni pikkorissutsit siuarsarneqarnissaat siunertaalluni.

Australiami pissutsit Kalaallit Nunaanni pissutsinut ilaatigut assigiissuteqarput. Illoqarfiit / nunaqarfiit imminnut ungasissorujussuupput siamasissorujussuarnillu atuafeqartiterpoq tamakkulu ilaat ataasiinnarmik marluinarnilluunniit ilinniartitsisoqarput, ilinniartitsisunik pikkorilluartunik amigaateqartoqarpoq, sorpassuit taakkartorsinnaagaluarpakka. Ukiut arlallit matuma siorna Australiami naalakkersuisut nunami iluarsartuullugu pilersaarusiarni atuarfinni ulluinnarni inuunerni nalinginnaasumik ilikkarniartarnerit siuarsarneqarnissaannik siunertalimmut amerlasoorpassuarnik aningaasaliinialutik aalajangerput. Ilisimatusarnerit takutittuartaarpoq iluarsartuullugu pilersaarusiarni taamatut ittut naatsorsuutigisatut angusaqarfussappata, tassa imaappoq atuafik pitsaanerusoq, taava oqartussaasunit aningaasatigut tapiiffigineqartumik atuarfinniit suliniuteqartoqartariaqartoq. Pilersaarusiarnilu ilikkagassat pillugit suliaq qitiutinneqalerpoq. Ilikkagassat pillugit suliaq ingerlaatsitut ilinniartitsisut suleqatigiit ikioqatigiinnialutik suliaminnillu ilikkakkaminnik ilinniartitsiniarlutik akuttunngitsumik naapeqatigiittarput. Ilinniartitsisut pisuni ilinniartitsisut ajornartorsiutit ilaattut ajornartorsiutillu ilinniartitsisut ilaattut attuumassuteqartunik suliasarnik suliaqartarput. Ilikkagassat pillugit suliami angusassatut siunertarineqartut anguniarlugit oqimaatigiissut unamminartullu anguniarneqartarput. Atuarfinni tamani immikkut ilinniagartuumik suleqateqartoqartarpoq, taassumalu ilinniartitsisoqatigiit ikiornissaat ikorfartornissaallu suliasarai. Ilinniagartuup suliasat tamakku tusarnaarnermigut siunnersuisarnermigullu ilinniartitsisunullu qalliuniartuunani suliarisarpai. Sumiiffiit imminnut ungasippallaarnerat pissutigalugu tamanna internetikkunerusoq oqarasuaatikkulluunerisorlu ingerlanneqartarpoq, taamaattorlu ilinniagartooq ingammik sulineri aallaqqaataani atuarfinnut tikeraartarpoq. Atuarfinni mikisuni ilusilersorluakkamik suliaq ataatsimooruttarpoq aammalu e-mail internetilu atorlugit suleqatigiittarlutik. Suliaq naammassineqarnerata kingorna illup avataanit naliliisoqartarpoq, atuarfiulli iluani naliliinerit aamma taama pingaaruteqartagaat.

Uannut immikkut soqutiginnilersitsisoq tassaavoq aallaqqaataaniilli atuarfinnit tamaniit sinniisut suliami peqataasimasut "atuarfiup ilikkagai" (oqaaseq 'celebration' atortarpaat) pillugit nalliuttorsiornialutik ukiumut ataasiarlutik naapeqatigiittarnerat. Tamanna sunik tamani ilisaritsinerit, plakatit, video il.il. atorlugit pisarpoq. Tamanna ilutigalugu ilikkakkatit atuarfinnut allanut ingerlateqqittarpoq, tassami peqataasut angerlaraangamik misigisimasatik oqaluttuarisussaataagamikkut. Atuarfiit ilaat ukioq ataasiinnaq peqataasut ilaat ukiuni pingasuni suliami suleqataasimapput. Atuarfiit/suliat qanoq amerlatigisunik aningaasannattarnerat assigiinngilaq, tassami suliaq annertussusia apeqqutaasarmat.

Iluatsitsillunga New South Walesimi "ilikkakkat nalliuttorsiutigineqarnerannut" qaaqusaavunga. Sydney-mi akunnittarfimmi kusanartumi nalliuttorsiortoqarpoq (amerlanerimmi timmisartorlutik ungasissorsuarneersuupput unnuisariaqarlutillu). Sungiussannut sanilliullugu maluginiagara tassaavoq aaqquissuussineq tamaat pillugu peqataalluarneq tulluusimaarnerlu ilinniartitsisuni malugisara oqartussaasunit ataqqineqarnera. Ilinniartitsisut oqaloqatigisama tamarmik isumaqatigiissutigat ilinniagqeriaaseq aatsaat taama pitsaatigisoq misigisimagitsik. Sulianik nalilersuinerit pitsaasorujussuusimasut aamma oqaatigineqartariaqarpoq. Isumaqarpunga iluatsitsineq atuarfinni suliasamik nammineq nassuiaanermiittoq, taamaalilluni atuarfinnut pitsaanerpaq sukkulluunniit pineqartarluni kiisalu ilisimasat atuarnikkut, oqaloqatigiinnikkut, pikkorissarnikkut siunnersorneqarnikkullu pissarsiarisarpaat. Atuarfiit ilinniartitsisunik pikkorissunik namminneq naalakkersuisoqarput anguniagassallu ersarissup anguniarnissaanut qanimut suleqatigiipput.

Australiami suliaq oqaluttuarinissaanut toqqaaninnut ilinniarsimasunik sulisuni pikkorissutsip qanoq ineriartortineqarnissaanut assersuutitsialassuaq tunngaviuvoq. Australiami ilutsimi atuarfinnik iluarsartuusseqqinnermi ilinniartitsisut pikkorissusiannik ineriartortitsineq sammineq-

arpoq. Periutsip kingunerisaanik ilinniartitsisut namminneq naalakkersuisoqarput, suleqatigiipput namminnerlu nalilersuisarlutik, pikkorissutsip ineriartortinneqarnerani kimik. Ilisimatusarnerit pillugit atuakkanit ilisimasimavarput ineriartortitsinermut iluarsartuussineq iluatsissappat, taava ilinniartitsisoq imminut aallarniutigisariaqarpoq tamannalu ilutigalugu pineqartoq suleqatimini atuartunilu ataatsimooqatigiinnermik ujartuissaaq, avatangiisinik pilersitsisumi ilikkarnartumilu.

Pikkorissuseq ilaatigut tassaavoq ersarissunik anguniagaqarneq atuartut aamma nalunngisaat ilisimaarlugulu sulillutik anguniagaat. Ilinniartitsisup pikkorissup akisussaaffeqarnini nassuerutigisarpaa akisussaaffimmillu tiguisarluni. Tassani atuarfinni pisortaq aamma pingaarutillimmik inissisimavoq. Suliassaa pingaarneq tassaavoq, ilinniartitsisut suleqatigalugit, avatangiisinik taamaattunik pilersitsinissaa aammalu siunissami qaninnerusumi ungasinnerusumilu anguniagassat eqqarsaatigalugit atuarfimmut siunissamut takorluukkiornissaaq. Taamaattumik atuarkiup pisortaata pikkorissusianut tamanna attuumasutitalerujussuuvuq, tamanna aamma nukittorsarneqartariaqarpoq suliarineqarlunilu. Nukiup ilumiugisap nukittorsarnissaanut atuarfinnilu allani suleqatinik suleqatigiinnissamut tunngaviit taamaattut aamma atuupput. Pikkorissuseq siuarsassagaanni atuarfinni tamani illup iluani naliliisarnerit ileqquliunneqartariaqarput, tassani ilinniartitsisoq pisortarluni namminneq suliatik pillugit suleqatit suleqatigalugit nalilersuissapput. Tamanna aamma aqut-

sisut, ilinniartitsisut atuartullu imminnut tatigeqatigiinnerannik ataqageqatigiinnerannillu nukittorsaaasimanissamut aamma attuumassuteqarpoq. Atuarfimmi ingerlalluatumu atuarfimmi aqutsineq aaqqissuussinerlu, ilinniartitsisut suleqatigiinnerat atuartitseriaatsillu toqqaannartumik imminnut attuumassuteqarput. Atuarfimmi kulturi taamaattoq arriitsumik piorsarneqartariaqarpoq, anguniagassarli ersarissuuppat pisortarluni suliaminut pikkorissuuppat tamanna piffissap ingerlanerani anguneqarsinnaavoq. Nunani killerni amerlasuuni atuarkiit inatsisiliornikkut ilitersuinikkullu ilinniartitsisunik suleqateqarnani iluarsartuunniarneqartarsimapput, top-down modelilmik taaneqartartoq. Tamanna angusassanik siunertarineqartunik kinguneqarsimanngilaq ilisimatusartullu ilaat allaat isumaqarput taamatut suleriaaseq ilinniartitsisut pikkorissusiannik piaanermik kinguneqarsinnaasoq.

Inuiaqatigiinnut atugassarissaartunut ingerlalluartunullu aqut ilinniartitaanikoortoq eqqortuuvuq, tassani piffissamik aningaasanilluunniit sipaarniartoqartariaqanngilaq. Tamannali naammanngilaq. Eqqortumik aallartittoqartariaqarpoq, tassami sukkulluunniit atuarkiit ilisimatusartup ilisimaneqarlutut Michael Fullansip oqaasii eqqaasitsissutigineqartutariaqarput; ilinniakkanik sunilluunniit iluarsartuussinermi angusaqarluassagaanni ilinniartitsisup qanoq eqqarsartarnera suliaminillu qanoq suliarinnittarnera apeqquataalluinnartarput, tassa imaappoq pikkorissuseq – taama paasiuminartigaaq.

Ny 4 årig psykoterapeutisk uddannelse på Grønland.

Af Rigmor Hansen

Dansk Institut for Kropsorienteret Psykoterapi er en privat uddannelsesinstitution, som er grundlagt i 1988 af institutleder Rigmor Hansen. Instituttet har eksisteret i 21 år og er dermed et af de første og ældste psykoterapeutiske uddannelsesinstitutter i Danmark. Instituttets faglige aktiviteter er under stadig udvikling og er af høj international standard. Uddannelsen er godkendt af Psykoterapeutforeningen i Danmark.

Instituttet har på opfordring fra socialdirektører, ledere og medarbejdere indenfor social- og sundhedssektoren, Hjemmestyret m.v. (som bl.a. er medlemmer af jeres forbund) valgt at placere 4 årig psykoterapeut uddannelse på Grønland, for hermed at kunne tilbyde grønlændere faglig udfordring og efteruddannelse.

Metode og teori:

Uddannelsen er baseret på teoretisk og praktisk indføring i psykoterapi, som den er udviklet af internationalt anerkendte kropsterapeuter: Wilhelm Reich, Albert Pesso, Alexander Lowen og Peter Levine, samt inspiration fra andre psykoterapeutiske retninger.

Instituttet har specialiseret sig i dybdepsykologisk helhedsterapi. Vi arbejder på at integrere hele personligheden i den terapeutiske proces for at nå ind til den oprindelige kerne af krop, følelser, ego, sjæl, spiritualitet og hjerte. Herved styrkes og udvikles hele personligheden, og der skabes nye og varige livs- og handlemuligheder.

Herudover har instituttet specialiseret sig i behandling af mennesker, der har været udsat for tidlige omsorgssvigt eller andre alvorlige svigt (psykisk, fysisk eller seksuelt) og af mennesker, der har været udsat for chok og traumer.

Uddannelsens formål:

At du styrker dine personlige og faglige kompetencer.

Formål med uddannelsen er bl.a. at kvalificere professionelle behandlere i deres arbejde med mennesker udsat for omsorgssvigt, chok og traumer.

Uddannelsen giver dig en bred indsigt i psykoterapi og i alle de værktøjer, der er nødvendige for at blive en fagligt god, etisk forsvarlig og professionel psykoterapeut, coach og supervisor.

Indhold:

llinniartitsisoq 22

På uddannelsen arbejder vi bl.a. med følgende: egenerapi, teori, terapeuttræning, superviseret praksis og reflekterende teams, bioenergetiske kropsøvelser, trampedans, reichianske- og bioenergetiske karakterstrukturer, kropsorienteret psykodrama, etik, grænser, gruppeproces og det terapeutiske rum, kommunikation, konfliktløsning, streeshåndtering, lederstil, coaching og supervision.

Arbejdsformen er procesorienteret, oplevelses- og deltagerorienteret. Der veksles mellem teorioplæg, demonstration og dialog, gruppe-, par- og individuelle øvelser, individuel terapi i gruppen og superviseret praksis.

Deltagere:

Uddannelsen henvender sig til:

- faggrupper, der arbejder professionelt med mennesker
- mennesker, der ønsker et dybtgående udviklingsforløb, med afsmittende effekt på arbejdslivet
- ledere, som ønsker at opkvalificere lederegenskaber
- personer, der arbejder indenfor sundheds-, undervisnings-, pædagogisk-, psykologisk og psykiatrisk sektor, og som har behov for efteruddannelse, ajourføring
- alternative behandlere og psykoterapeuter med andre referencer inden for psykoterapi, som ønsker supplerende efteruddannelse, ajourføring

Deltagernes kompetencer:

Uddannelsens dybtgående udviklingsforløb vil forankre dine faglige kompetencer i en mere integreret personlighed.

Uddannelsen kvalificerer dig som psykoterapeut, coach og supervisor med individuel-, par- og familierapi som arbejdsområde og kan bruges både i ansættelse og som privatpraktiserende. Endvidere kvalificerer uddannelsen dig til at træne og supervisere grupper, bl.a. faggrupper som sygeplejersker, pædagoger, fysioterapeuter, socialrådgivere, behandlere, psykoterapeuter m.v. Endelig kan du bruge uddannelsen indenfor det private arbejdsmarked og inden for organisationer, hvor psykoterapeutuddannelse benyttes som lederuddannelse på højt niveau.

Deltagelse i uddannelsen vil styrke og udvikle såvel dine faglige som personlige kvalifikationer.

Uddannelsens indhold, færdigheder, metoder og værktøjer

Dansk Institut for Kropsorienteret Psykoterapi - DIFKP

tøjer kan omsættes i deltagerens aktuelle arbejdsliv.

Praktiske ting:

Udannelsen starter marts 2010 og består af 4 årlige internatkurser (i alt 20 kursusdøgn) fra onsdag kl. 10.00 til søndag kl. 14.30. Pris: kursusafgift kr. 32.000 årligt (ved deltagerbetaling). Sted: Nuuk, Grønland.

Instituttet anbefaler hurtig tilmelding, da der kun er begrænset antal pladser på uddannelsen.

Læs nærmere på hjemmesiden www.difkp.dk.

Henvendelse for yderligere oplysninger og tilmelding på telefon: +45 43 62 28 79 eller mail:

info@difkp.dk

Uddannelsen er godkendt af Psykoterapeutforeningen i Danmark.

Med venlig hilsen

Dansk Institut for Kropsorienteret Psykoterapi

Ved institutleder Rigmor Hansen, socialpædagog, socialrådgiver, psykoterapeut MPF, coach og supervisor
Galgebakken, Skrånt 1-13

2620 Albertslund

Danmark

Mail: info@difkp.dk

www.difkp.dk

+ 45 43 62 28 79

Ilinniartitsisoq - annoncer

Du kan annoncere i Ilinniartitsisoq både som privat og som skole. Bladet bliver læst af mere end 1.000 lærere langs kysten, så det er et godt medie at annoncere efter nye lærere. Samtidig er det et godt sted at annoncere for private, da bladet bliver læst af beslutningstagerne omkring skolernes økonomi.

Privatannoncer

1/1	side	kr. 4.000,00
1/2	side	kr. 2.000,00
1/4	side	kr. 1.200,00
1/8	side	kr. 700,00

Stillingsannoncer

1/1	side	kr. 3.000,00
1/2	side	kr. 1.500,00
1/4	side	kr. 800,00
1/8	side	kr. 500,00

Inuinnartut aamma atuarfittut Ilinniartitsisoq annonceliiffisinnnaavat. Atuagassiaq sine-rissami ilinniartitsisunit 1.000 sinneqartunit atuarneqartarpoq, taamaammallu nutaanik ilinniartitsisussarsiorluni annonceliiffissaqqil-luni. Aamma inuinnarnut annonceliiffissaqqis-suuvoq, tassami atuarfiit aningaasaqarniar-nerannut tunngasunik aalajangiisartuusunit atuarneqartarami.

Inuinnartut annonceliussat

Qupperneq 1/1	kr. 4.000,00
Qupperneq 1/2	kr. 2.000,00
Qupperneq 1/4	kr. 1.200,00
Qupperneq 1/8	kr. 700,00

Sulisussarsiorluni annonceliussat

Qupperneq 1/1	kr. 3.000,00
Qupperneq 1/2	kr. 1.500,00
Qupperneq 1/4	kr. 800,00
Qupperneq 1/8	kr. 500,00

Nunatsinni tarnikkut ajoqutini katsorsaasutut ukiuni sisamani ilinniartitaaneq nutaaq.

All. Rigmor Hansen

Dansk Institut for Kropsorienteret Psykoterapi tassaavoq ilinniarfik namminersortoq, taannalu 1988-imi ilinniarfimi pisortamit Rigmor Hansenimit tunngavilerneqarpoq. Ilinniarfik ukiuni 21-ni atuussimavoq taamaalillunilu Danmarkimi tarnikkut ajoqutini katsorsaaniissamut ilinniarfiit siullersaasa nutaannginnerasaasalu ilagaat. Ilinniarfimmi fagitigut sammisat sulii ineriartortinneqarput nunanilu tamalaani pitsaassutsit eqqarsaatigalugit pitsaasorujussuulluni. Ilinniartitaaneq Danmarkimi tarnikkut ajoqutini katsorsaasartut peqatigiiffiannit, Psykoterapeutforeningen, akuerisaavoq.

Isumaginninnermi direktorit, aqutsisut, aamma isumaginninnermut peqqissutsimullu immikkoortortani sulisut, Namminersornerullutik Oqartussat il.il. (ilaatigut kattuffissinnut ilaasortaasut) kaammattuinerisigut ilinniarfiup nunatsinni ukiuni sisamani siviussusilimmik tarnikkut ajoqutini katsorsaasutut ilinniartitaaneq inissinniarlugu aalajangersimavaa, taamaalillunilu kalaallit fagini unamminartunik ilinniaqqinnernillu neqeroorfigineqarsinnaalerlutik.

Periutsit atuagarsornerillu:

Ilinniartitaaneq atuagassornermik tarnikkullu ajoqutini katsorsaaniermik suliaqarnernik tunngaveqarpoq, ilinniar-titaanerlu nunani tamalaani timikkut katsorsaasunit akuerisaasunit ineriartortinneqarsimavoq: Wilhelm Reich, Albert Pesso, Alexander Lowen aamma Peter Levine, kiisalu tarnikkut ajoqutini katsorsaaniermik suliaqartunit allanit isummersuisoqarsimalluni.

Ilinniarfimmi tarnikkut itisuumik ataatsimoortumik katsorsaaniissamut immikkut ittumik ilinniartitsisoqartarpoq. Katsorsaaniermi timimi, misigissutsini, namminiussutsimi, anersaami, silatussusermi uummammilu aallaqqaataaniilli qitiusut tikinniarlugit inuttut kinaassutsip tamakkiisup ataatsimoortinneqarnissaa pillugu sulisarpugut. Taamaalilluni inuttut kinaassuseq tamarmi inerisarneqartarpoq aammalu inuuneq tamaat atuuttussanik inuunermi iliuusissanilu periarfissanik nutaanik pilersitsisoqartarluni.

Tamatuma saniatigut ilinniarfimmi inunnik siusissukkat sumiginnarneqarsimasunik allatulluunniit annertuumik sumiginnarneqarsimasunik (tarnikkut, timikkut kinguaasiutitigulluunniit) kiisalu inunnik tuparujussuarsimasunik annilaarujussuarsimasunillu immikkut ittumik katsorsaasogartarpoq.

Ilinniartitaanerup siunertaa:
Ilinniartitsisoq 24

Inuttut suliatigullu piginnaasavit nukittorsarneqarnissaat. Ilinniartitaanermi siunertat ilaatigut tassaapput inuussutisarsiuutigalugu katsorsaasartut inunnik sumiginnarneqarsimasunik, tuparujussuarsimasunik annilaarujussuarsimasunillu suliaqartarnerat pitsanngorsassallugit.

Ilinniartitaanermi tarnikkut katsorsaaniermik sakkussanillu suliat eqqarsaatigalugit pitsaasumik, ileqqorissaarnissaq eqqarsaatigalugu imminut illersorsinnaasumik aamma pitsaalluinnarmik tarnikkut katsorsaaniissamik, coacherinnissamik ilitsersorneqarnissamillu pisariaqartinneqartunik annertuumik paasinnittoqartarpoq.

Imarisai:

Ilinniartitaanermi ilaatigut imminut katsorsarnermiit sorpassuit (teori, terapeuttræning, supervisoreret praksis aamma reflekterende teams, bioenergetiske kropsovelser, trampedans, reichianske- aamma bioenergetiske karakterstrukturer, kropsorienteret psykodrama, etik, grænser, gruppeproces aamma det terapeutiske rum, kommunikation, konfliktløsning, streeshåndtering, lederstil, coaching kiisalu supervision) aqqusaartorlugit suliarineqartarput.

Suleriaaseq ingerlaatsimut, misigisanut peqataanermullu sammisuuvoq. Atuagarsornermit saqqummiinerit, takutitsinerit oqaloqatigiinnerillu, suleqatigiilluni, marluulluni kisimiillunilu sungiusarnerit, suleqatigiinnik ataasiakkaarluni katsorsaaniernit ilitsersorneqarlunilu sulinerit paarlakaa-jaanneqartarput.

Peqataasut:

Ilinniartitaaneq tullinnguuttunut makkununga saaffigin-nippoq:

- Suleqatigiit inuussutisarsiuutigalugu inunnik suliaqartar-tut
- Inuit ingerlaatsimik itisuumik kissaatigisaqartut, sulinerminni inuunermut sunnerneqartartut
- Aqutsisut aqutsisutut piginnaanernik pitsanngorsaausut-tut
- Inuit peqqinnissaqarfimmi ilinniartitaanermut, perorsaanermut, tarnit pissusaannik immikkoortortaniittut iliniaqqin-nissamillu pisariaqartitsisut, nutarterineq
- Allatut katsorsaasartut tarnikkullu ajoqutini katsor-saasartut tarnit pissusaannik katsorsaanierni allanut saaf-figinnissinnaasut, ilinniaqqitaminnik ilaserusuttut, nutarter-ineq.

Dansk Institut for Kropsorienteret Psykoterapi - DIFKP

Peqataasut pisinnaasaat:

Ingerlaatsip itinerusumik ilinniartitsissutigineqarnera ki-naassutsip ataatsimoortinneqarneruneranut suliatigut piginnaasannut inississaaq.

Ilinniagaqaruit tarnikkut ajoqutiniq katsorsaasinnaalis-saatit, coacherisinnaalissaatit aamma inuit ataasiakkaat aappariillu, aamma ilaqutariinnik tarnikkut katsorsaasin-naalissaatit, ilinniakkatillu atorfeqartitaaninni namminersor-tuuninniluunniit atorsinnaavatit. Aammattaaq ilinniakkatit atorlugit suleqatigiti soorlu peqqissaasut, perorsaasut, pil-lorissaasut, isumaginninnermi siunnersortit, katsorsaasut, tarnikkut ajoqutiniq katsorsaasut il.il. sungiusartarnissaan-nut ilitersortarnissaannullu piginnaaneqalissaatit. Kiisalu ilinniakkatit suliffeqarfinni namminersortuni suliffeqarfinnilu tarnikkut ajoqutiniq katsorsaasut ilinniartitaaneq qaffasis-sumik aqutsisutut ilinniartitaanermi atorneqarsinnaapput.

Ilinniartitaanermi peqataasut suliatigut inuttullu pigin-naasaat nukittorsarneqassapput.

Ilinniartitaanerup imarisai, piginnaasat, periutsit sakkus-sallu peqataasut maannakkut sulinerminni atorsinnaavaat.

Paasissutissat pingarutillit:

Ilinniartitaaneq 2010-mi marsimi aallartinneqassaaq ilin-niartitaanermilu ukiut ataasiakkaarlugit sisamariarluni pik-korissartoqartassaaq (katillugit pikkorissarnerit ullut unnu-allu 20-t) pingasunngornermi nal. 10.00-immit sapaammut nal. 14.30-p missaata tungaanut. Akit: Pikkorissarnermut akiliutit; ukiumut 32.000 koruunit (peqataalernermi akiliiso-qassaaq). Sumiiffik: Nuuk, Kalaallit Nunaat.

Ilinniartitaaneq piaarnerpaamik peqataanissamut naluna-artoqaqqisisoqarpoq, tassami ilinniartitaanermi inissat killeqarmata.

Nittartakkami annertunerusumik paasisaqarit: www.difkp.dk.

Paasissutissanik amerlanerusunik pissarsiniarluni saaffi-ginnittoqarsinnaavoq peqataaniarlunilu nalunaartoqarsin-naalluni: oqarasuaat: +45 43 62 28 79 imaluunniit mail: info@difkp.dk

ilinniartitaaneq Psykoterapeutforeningen i Danmark-imit akuerisaavoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Dansk Institut for Kropsorienteret Psykoterapi
Ilinniartitaaneq, Rigmor Hansen, perorsaasoq, is-umaginninnermi siunnersorti, tarnikkut ajoqutiniq katsor-saasartoq MPF, coacherisartoq ilitersuisartorlu
Galgebakken, Skrænt 1-13
2620 Albertslund
Danmark
Mail: info@difkp.dk
www.difkp.dk
+ 45 43 62 28 79

Qalipakkamik saqqummersitseqqaarneq

All. Justus Kaspersen

Atuarfik Mathias Storch ukiuni arlaqalersuni pilersarusiorneqaqattaarpoq nutarterneqassasoq, imaluunniit nutaamik atuariortoqassasoq.

Qanoq isikkoqassanersoq Perorsaanermi siunnersuisoqatigiinnut siorna 2008-mi saqqummiunneqarpoq, taamanikkut eqqarsarnarluni kiisami tassa aajunaralaannguaq Atuarfik Mathias Storchip suliarineqarnissaa.

Ullorli manna tikillugu sulī sanaartorneq aallatinneqanngilaq. Tusatsiakkat kingulliit tunngavigalugit illussanik titartaasartut sulīassinneqarsimapput 47 mill. koruunit naliginut titartakkamik saq-qummiussissasut.

Atuaqatigiit kajumissusillit

Sanaartornissarli nutarterinissarlunniit utaqqinagu Atuarfik Mathias Storchimi atuaqatigeeqarpoq piumassusilinnik.

Atuaqatigiit specialklassit ukioq atuariusoq 2008/2009 aallartikkamikku iniminni iikkat qalipaataat kajungerivallaarsimanngilaat.

Ilinniartitsisortik Jens Peter Lange peqatigalugu isumassarsiorsimapput qanoq ilillutik inertik najoruminarninngortissanerlugu. Isumassarsiatik arlaqaraluartut isummersimapput qalipaasoq Ingolf Skov aggersarniarlugu siunnersoqqullutik qanoq isikkulimik qalipaasinnaanarlutik, ilutigalugu mis-sigersuusioqqullugu qalipaatiit qanoq akeqarnissaannik.

Isummat assigiinngitsut saqqummiunneqareersullu isumaqatigiissimapput soormi inerput avammut ammasutut isukkulerutsigu, pinngortitamut ammarlugu. Seqersittagaq atorlugu umimmaat titartapaat, ilinniartitsisoq 26

qalipallugillu. Qalipaatiit kusanartut torartinnerisigut tupinnaannartumik iigaq kusatsikkiartulerpoq. Piffissaq sivilisugaatsiarpoq qaangiuttoq kiisami iikkami qalipagaat piareerpoq.

Suliartik kusanaqisoq piareeramikku isumaqatigiissutigivaat saqqummersitsiniarlutik. Saqqummer-sitsinermi ilanngullugu aggersarneqarpoq qalipaasoq Ingolf Skov. Taassumalu qalipagaq ima tu-paallaatingitigaa, qalipaatiit akeqanngitsumik tunniuttariaqarlutik aalajangerluni.

Saqqummersitsinermi sassaalliutigineqarput qilalukkap mattaa, qullukkat, naatitat paarnallu isseri.

Tupinnanngitsumik atuaqatigiit suliartik tulluusimaarutigaa. Piumassuseqaraannimi nammineq iliuuseqarsinnaaneq qanoq ajornanngitsigisoq atuaqatigiit ikittunnguugaluarlutik takutippaat.

Naggataagut atuaqatigiit ilinniartitsisuallu qalipaasumut Ingolf Skovimut qujapput ajunngisaarluni qalipaatinut tunniussineranut!

Fernisering

All. Justus Kaspersen

I flere år har man projekteret sanering af Atuarfik Mathias Storch, eller en hel ny skole.

Sidste år i 2008 blev projekteringen fremlagt for Pædagogisk råd, og dengang troede man, at reno-vering af Atuarfik Mathias Storch lå lige om hjørnet.

Men indtil d.d. er renoveringen endnu ikke opstartet. Det sidste nye er, at man har bevilget 47 mio. kr. til arkitekter til fremlæggelse af projektet.

Motiverede elever

Men der er en klasse, der ikke vil vente på sanering af Atuarfik Mathias Storch, eller etablering af en ny skole, og som er motiverede.

Da en specialklasse startede skoleåret 2008/2009, var de ikke meget for farverne på klasselokalets vægge.

Sammen med deres lærer, Jens Peter Lange, lagde eleverne deres hoveder i blød for at gøre deres klasselokale til et bedre sted at opholde sig i.

Selvom de havde flere forslag til projektet, blev de enige om, at invitere maleren Ingolf Skov for at blive rådgivet mht.

farvevalget, og bad ham om at lægge et budget for malerarbejdet.

Efter at der blev fremlagt flere forslag, blev klassen enige

om at åbne klasselokalet udadtil, mod naturen.

Ved hjælp af en projektor tegnede de moskusokser og malede dem. Efter at have lagt maling på væggen begyndte den utrolige positive ændring. Efter at have brugt en del tid, blev vægmaleriet endelig tilendebragt.

Efter at have afsluttet deres smukke værk, blev klassen enige om at lave en udstilling. Til fernise-ringen blev maleren, Ingolf Skov, inviteret sammen med andre inviterede.

Ingolf Skov blev så over-rasket af resultatet, at han på stedet besluttede sig for at give malingen til klassen, ganske gratis.

Under ferniseringen blev der budt på mattrak af hvid- og narhval, ræklinger, frugt og saftevand.

Der var ikke mærkeligt, at eleverne var stolte over deres værk. Selvom klasseeleverne var fåtallig, beviste de, at man kan gøre noget, hvis man har viljen og motivationen til det.

Til sidst takkede eleverne og deres lærer tak til Ingolf Skov for, at han med venlighed havde givet dem malingen uden omkostninger for dem!

Vil I have besøg af en klimaambassadør?

Af Jan Ellesgaard

Grønland har fået tre klimaambassadører, der går i 10.klasse på Gammeqarfik. De tre piger Ivalu, Lillian og Kathrine, skal repræsentere grønlandske børn og unge på et internationalt klimatopmøde i København fra den 27.november til den 4.december. På klimatopmødet mødes mere end 150 børn og unge fra flere end 40 lande for at udveksle klimaerfaringer, blive klogere og komme med anbefalinger til de voksnes klimatopmøde, der foregår lige efter børnenes topmøde.

Forberedelserne er i fuld gang.

De tre piger er i denne tid i fuld gang med at forberede deres deltagelse i klimatopmødet. De arbejder ihærdigt på at samle oplysninger om klimaforandringerne i vores land. Oplysningerne skal samles, oversættes til engelsk og præsenteres i København både på en udstilling på Københavns Rådhus og ved præsentationer for de andre deltagere og ved arrangementer på københavnske skoler.

Samtidig betyder hvervet som klimaambassadører, at pigerne skal bringe deres viden, erfaringer og oplevelser ud til børn og unge på hele kysten. Derfor arbejder de også på en hjemmeside rettet mod grønlandske børn og unge. Det er vores håb, at hjemmesiden kommer op at køre i midten af oktober, således at den kan indgå i undervisningen rundt på landets skoler.

Klimaambassadørerne vi gerne dele deres erfaringer.

Efter topmødet i København er det hensigten at pigerne skal være med til at sprede mødets resultater til alle grønlandske børn og unge. Derfor arbejder vi i øjeblikket sammen med Foreningen Grønlandske Børn på at skabe grundlaget for at vores klimaambassadører kan besøge en række af landets skoler, for at fortælle om deres oplevelser og dele deres viden om klimaforandringerne. Vi håber på at det bliver muligt at besøge de større byer på Vestkysten i løbet af foråret.

Ilinniartitsisoq 28

Kunne I på jeres skole tænke jer, at få besøg af de tre klimaambassadører, så send os en mail, og vi vil så prøve at nå ud til så mange skoler, som kræfter og penge rækker til.

Med børnenes egne ord

En af ideerne til pigernes udstilling på Københavns Rådhus er, at kunne præsentere en række små "historier" fra børn på hele Grønland:

"Min far fortæller, at da han var på min alder kunne man køre på havisen fra december til maj.

Det kan man ikke mere. Nu er der næsten ingen havis, og når den er her, er den meget usikker.

Sidste år omkom der flere, fordi deres slæder gik gennem isen."

Ivalu, 14 år, Aasiaat

Så her er muligheden for at få sat ord på børnenes egne oplevelser og samtidig hjælpe de tre piger med deres forberedelser til klimatopmødet. Et oplagt lille projekt til naturfagsundervisningen, samfundsfagsundervisningen eller måske i personlig udvikling. Pigerne skal lave deres udstilling på tre sprog: grønlandsk, dansk og engelsk, så sprogfagene kan også bidrage. Men I er naturligvis også velkomne med små historier bare på grønlandsk – så klarer pigerne selv oversættelserne.

Kontakt os

Hvis I kunne tænke jer at få besøg af klimaambassadørerne, eller hvis I har små historier, de kan bruge i deres udstilling, så send en mail til jan@ellesgaard.dk

Silap pissusaa pillugu ambassadørinik tikeraartoqarusuppisi?

All. Jan Ellesgaard

Nunarput Gammegarfimm 10. klassimi atuartunik pingasunik silap pissusaa pillugu ambassadørertaarpoq. Niviarsiaqqat pingasut taakku Ivalu, Lillian aamma Kathrine Københavnnimi novembarip ulluisa 27-anniit decembarip ulluisa sisamaata tungaanut nunanit tamalaanit peqataaffigineqartumi silap pissusaa pillugu ataatsimeersuarnermi kalaallit meerartaat inuusuttortaallu sinnerlugit peqataassapput. Silap pissusaa pillugu ataatsimeersuarnermi meeqqat inuusuttullu nunanit 40-t sinneqartunit 150-it sinnerlugit amerlassusillit naapissapput, ilisimasaqarnerulissapput inersimasunullu silap pissusaa pillugu ataatsimeersuaqataasunut, ataatsimeersuarneq meeqqat ataatsimeersuarnerisa kinguninngua pissaaq, siunnersu-uteqassapput.

Piareersaruttulerput.

Nivissat pingasut taakku piffissami matumani silap pissusaa pillugu ataatsimeersuarnermut peqataanissartik piareersaruttulerpaat. Nunatsinni silap pissusaata allanngornerat pillugit paasissutissanik katersersuataarput. Paasissutissat katersorneqassapput, tuluttuunngortinneqassapput Københavnnimilu saqqummiunneqassallutik – Københavnnip Rådhusiani saqqummersitsinermi aamma peqataasunut allanut saqqummiussineri kiisalu Københavnnimi atuarfinni aaqquissuussineri. Silap pissusaa pillugu ambassadørinermi nivissat ilisimasatik, misilittakkatik misigisimasatillu sinerissami tamarmi meeqqanut inuusuttunullu siammaritissavaat. Taamaattumik nivissat nittartagaq meeqqanut inuusuttunullu kalaallinut sammitinneqartoq suliaaraat. Nittartagaq oktobarip qeqqata missaani ingerlallualissasoq neriutigaarput, taamaalilluni nunatsinni atuarfinni atuartsissutitut ilanngunneqarsinnaalerniassamat.

Silap pissusaa pillugu ambassadørinik misilittakkaminik avitseqateqarusupput.

Københavnnimi ataatsimeersuareernerup kingorna ataatsimeersuarnermi angusanik meeqqanut inuusuttunullu kalaallinut tamanut nivissat siammarteregeqataanissaat siunertarineqarpoq. Taamaattumik silap pissusaa pillugu ambassadørinik nunatsinni atuarsiit ilaannukarsinnaansaannut tunngavissioarnarluta maannakkut Pe-qatigiiffik Kalaallit Meerartaannik suleqateqarpugut, ambassadørinik atuarfinni misigisimasatik oqaluttuarissavaat silallu pissusaata allanngornera pillugu ilsimasaminik avitseqatiginnissallutik. Ukiap ingerlanerani Kitaani illoqarfiit anginerit tikissinnaassallutigit neriutigaarput. Ilissi atuarsiissinni silap pissusaa pillugu ambassadørinik tikeraartoqarusukkussi mailimik nassitsisinnaavusi, taava uagut nukissat aningaasallu apeqqutaatillugit sapinngisamik atuarsiit amerlanerpaat tikinniarsarissavavut.

Meeqqat namminneq oqaatsitik atussavaat.

Nivissat Københavnnip Rådhusiani saqqummersitsinisi-

saannut isummat ilaat tassaavoq nunatsinnit tamarmi meeqqat "oqaluttuaaraannik" arlalinnik saqqummersitsinissaq:

"Ataatama oqaluttuuttarpaanga uattut ukioqarallarmi decembarimiit maajip tungaanut sikukkut qimusser-toqartartoq.

Maassakkut taamaattoqarsinnaajunnaarpoq. Massakkut imaq sikorpiarneq ajorpoq, sikullatuaraangamilu siku atussaanngingajattarpoq.

Siorna inuit arlallit qamutaat sikumiit imaanut nakkartarmata arlallit ajunaarput."

Ivalu, 14-inik ukiulik, Aasiaat

Tassa massakkut meeqqat namminneq misigisimasaat oqaasertalerneqarsinnaanngorput tamannalu ilutigalugu nivissat pingasut taakku silap pissusaa pillugu ataatsimeersuarinissamut piareersarneranni tamakku iluaqutaasinnaalissapput. Pinngortitaq inuiaqatigiillu pillugit atuartsinerni suliasatsialassuaq imaluunniit inuttut ineriartornermi suliasatsialassuaq. Nivissat oqaatsit pingasuit atorlugit saqqummersitsissapput: kalaallisut, qallunaatut tuluttullu, taamaattumik oqaatsinik atuartsinermut aamma tamakku iluaqutaasinnaapput. Kisianni soorunami kalaallisuinnaq oqaluttuaqqanik nassitsinissassinut tikilluaqqusaavusi – taava tamakku nutserneqarnissaat nivissat namminneq isumagissavaat.

Attaveqarfigitigut.

Silap pissusaa pillugu ambassadørinik tikeraartoqarusukkussi imaluunniit nivissat saqqummersitsinissaannut atorneqarsinnaasunik oqaluttuaaraateqarusi taava mailikkut uunga nassitsigitsi: jan@ellesgaard.dk

Af Lisbeth Frederiksen, IMAK

Så er skoleåret kommet i gang alle steder. Som altid er skolestarten en travl periode på såvel den enkelte skole som i sekretariatet.

I år har sekretariatet heldigvis ikke modtaget så mange sager om manglende aktivitetsplaner og mødeplaner, som tidligere år. En rigtig glædelig udvikling.

I sidste nr. af Ilinniartitsisoq skrev vi om de mange valg til tillidsposter, der skulle finde sted efter repræsentantskabet. Næsten alle valg er overstået, dog mangler IMAK oplysninger om enkelte tillidsrepræsentanter, og en enkelt kommune har ikke kunne færdiggøre valget til repræsentantskabet pga. lærerflytninger. Det skulle dog komme på plads snarest, så de reviderede lister på såvel tillidsrepræsentanter som medlemmer af repræsentantskabet lægges ud på www.imak.gl i løbet af forholdsvis kort tid.

Vedrørende valget til repræsentant for bygdeskolelederne blev Stephen Pauli Andersen genvalgt. Dette gjorde Lars Peter Sterling ligeledes som repræsentant for lederne i klassificerede stillinger. Desuden blev Jonathan Petersen nyvalgt som lederrepræsentant.

På repræsentantskabsmødet i april blev det besluttet, at pensionisterne skal have en repræsentant i repræsentantskabet. Valget af denne er udskrevet i dette nr. af Ilinniartitsisoq.

I sekretariatet er et nyt administrationssystem ved at blive implementeret. Når arbejdet med dette er færdigt, skulle vi have et system, som er up-to-date, hvilket betyder, at kontingentindbetalingerne endelig kan overgå til Betalingsservice. Dette skulle bl.a. hindre kontingentrestancer, hvis et medlem glemmer at meddele adresseændringer ved flytning.

Da det er meget nødvendigt at sikre, at alle de oplysninger, der er i det gamle system, overføres korrekt til det nye system, tager det desværre længere tid end først beregnet at overgå til det nye system.

Ellers har arbejdet i sekretariatet, foruden den daglige sagsbehandling, især været præget af, at der er kommet et regeringsskifte, samt at der i løbet af efteråret vil blive afholdt en del kurser for ledere og tillidsrepræsentanter, foruden at der afholdes medlemsmøder på kysten om de kommende forhandlinger.

IMAK har således holdt konstruktive møder med såvel medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Mimi Karlsen, og medlem af Naalakkersuisut for Finanser, Palle Christiansen. På disse mødes tog IMAK de punkter op, som repræsentantskabet i april besluttede, skulle viderebringes til Naalakkersuisut, foruden at en gensidig orientering fandt sted. Begge møder foregik i en positiv ånd, ligesom en konstruktiv og fremadrettet dialog blev aftalt.

Kingullermit

All.: Lisbeth Frederiksen, IMAK

Sumi tamaani ukioq atuarfiusoq aallartippoq. Atuarfinni ataasiakkaani allatseqarfimmilu ukiup atuarfiusup aallartinneraasiit ulapaarfiuvoq.

Ukioq manna ukiunut siuliinut naleqqiullugu allatseqarfimmi suliassanik suliassanillu pilersaarutininik taama amerlatigisunik tigusaqartoqanngilaq. Ineriartorneq nuan-naarnartoq.

Ilinniartitsisumi normumi kingullermit sinniisoqarfimmi ataatsimiinnerup kingorna ilaasortaaffissarpassuarnut qinersinissat allaaserivavut. Qinersinerit tamangajammik naammassineqareerput taamaattoorli sinniisissat ataasiakkaat pillugit paasisssutissat IMAK-ip suli amigaatigai, kommunimilu ataatsimi ilinniartitsisut nuunnerat pisutigalugu sinniisoqarfimmi ilaasortassamik ataatsimik qinersinissaq suli naammassineqanngilaq. Tamatumali qanittukkut naammassineqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq, taamaalilluni piffissap sivikikannersup ingerlanerani sinniisoqarfimmi sinniisissatut ilaasortat ilaasortallu allat allattorsimaffiat iluarsaassaq www.imak.gl-imut ikkunneqassaaq.

Nunaqarfimmi atuarfinni pisortat sinniisissaannut qinersinermi Stephen Pauli Andersen qinigaaqqippoq. Taamaalilluni Lars Peter Sterling atorfinni nalunaarsorneqarsimasuni pisortat sinnerlugit ilaasortanngorpoq. Tamatuma saniatigut Jonathan Petersen pisortat sinnisaattut nutaamik qinigaavoq.

Sinniisoqarfimmi apriliimi ataatsimiittoqarnerani soraarninngorsimasut sinniisoqarfimmi ilaasortaataqalernissaat aalajangerneqarpoq. Ilaasortamik taassumingga qinersineq ilinniartitsisumi normumi matumani nalunaarutigineqarpoq.

Allatseqarfimmi allaffissornermi atortoq nutaaq atorneqanngajalerpoq. Suliassaq tamanna naammassineqarpat atortoq ullutsinnut naleqquttooq pigilissavarput, tamatumalu kingunerisaanik ilaasortaanermut akiliutit kiisami Betalingsservice aqqutigalugu akilerneqarsinnaanngusapput. Taamaalilluni ilaasortat nuunnerminni najukkamik allanngorneranik nalunaarutiginninnissamik puigoqarsimasut ilaatigut ilaasortaanermut akiliutiminnik kinguaattoortarunnaassaapput.

Paasisssutissat atortotoqqamiissimasut atortunut nutaanut eqqortumik nuunneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat pingaaruteqarmat atortunut nutaanut ikaarsaariarneq naatsorsuutigisamit ajoraluartumik sivinerussaaq.

Tamaku saniatigut allatseqarfimmi ulluinnarni suliassanik sularinnittarnerit saniatigut sulineq Naalakkersuisut nutaat naalakkersuisuulernerannik, ukiap ingerlanerani pisortanik sinniisunillu pikkorissartitsinissanik sunnersimaneqarpoq, tamakkulu saniatigut sinerissami isumaqatiginninniarnissat pillugit ataatsimiittoqartassaaq.

Taamaalilluni IMAK Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisunut ilaasortamik Mimi Karlsenimik aamma Aningaasaqarnermut Naalakkersuisunut ilaasortamik Palle Christiansenimik ataatsimneegeqarsimavoq. Ataatsimiinnerni taakkunanani immikkoortut apriliimi sinniisoqarfimmi Naalakkersuisunut ingerlateqqinneqartussatut aalajangerneqartut IMAK-ip saqqummiuppai, tamatumalu saniatigut ilisimatitsitseqatigiittoqarluni. Marlorialuni ataatsimiinnerni pitsaasumik anersaaqarluni ataatsimiittoqartarpoq, soorluttaaq tigussaasunik siunissamullu sammisunik oqaloqatigiittoqartoq.

